

Ευρωπαϊκή Ένωση
Περιφερειακή πολιτική

ραπογραμμα

inforegio

33

Άνοιξη 2010

Αξιολόγηση της Περιφερειακής Πολιτικής

Σκέψεις και αποτελέσματα

el

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Dirk Ahner

3

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Εκ των υστέρων αξιολόγηση των Στόχων 1 και 2 της περιόδου 2000-06: Τι έχουμε επιτύχει;

4-7

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Terry Ward – Elżbieta Bieńkowska – Albino Caporale – John Bachtler

8-11

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Εκ των υστέρων αξιολόγηση των Στόχων 1 & 2 της περιόδου 2000-06: τα ευρήματα με μια ματιά

12-13

ΓΥΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Νέο δίκτυο υπόγειου σιδηροδρόμου για την Αθήνα
CzechInvest – σημείο εκκίνησης για έξυπνες επενδύσεις
Το Επιστημονικό και Επιχειρηματικό Πάρκο του Λάχτι – ο φινλανδικός συνεργατικός σχηματισμός καθαρής τεχνολογίας
Συνδυάζοντας τις ανάγκες των γυναικών του Ζάλτσμπουργκ με εκείνες της τοπικής οικονομίας

14-17

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ

Αξιολόγηση – με ποιες μεθόδους;

18-19

ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

Η αξιολόγηση ενισχύει την πολιτική συνοχής

20-22

Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΕΤΡΑΕΙ

Γνωριμία με τον Επίτροπο Νάη, νέο Επίτροπο της ΕΕ, αρμόδιο για την Περιφερειακή Πολιτική

23

ΔΙΚΤΥΩΣΗ

24-25

ΤΑ ΕΡΓΑ ΜΑΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ

Longlife - Ανταγωνιστικές Υπηρεσίες Υγείας

26-27

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ – ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΤΕ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΑΣ

28

Φωτογραφίες (σελίδες):

Εξώφυλλο:

Σελίδες 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12-13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26 © CE

Σελίδα 8: © Terry Ward

Σελίδα 9: © Ministry of Regional Development

Σελίδα 10: © Albino Caporale

Σελίδα 11: © The University of Strathclyde

Σελίδα 15: © Sochor Jiří

Σελίδα 16: © Lahti Region Image Bank

Σελίδα 17: © Rupert Pagitsch

Σελίδα 27: © Minna Mäkinieni

Το περιοδικό αυτό εκδίδεται στα Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Διατίθεται σε 21 γλώσσες στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_el.htm

Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα έκδοση ανήκουν στο συγγραφέα και δεν ταυτίζονται υποχρεωτικά με τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η αξιολόγηση της πολιτικής αποτελεί ζήτημα αυξανόμενης σημασίας για την πολιτική συνοχής, γι' αυτό και αποφασίσαμε να την τοποθετήσουμε στο επίκεντρο της προσοχής μας σε αυτό το τεύχος του Panorama. Με βάση τις εμπειρίες από τις εκ των υστέρων αξιολογήσεις της περιόδου προγραμματισμού 2000-06, επιθυμούμε να θέσουμε επί τάπητος μια σειρά βασικών θεμάτων: Ποιος χρειάζεται να τη διενεργεί; Πώς; Πότε; Και πώς τα αποτελέσματα τροφοδοτούν την αλλαγή; Υπάρχει πεδίο ευρύτερης εφαρμογής για πιο σχολαστικές, αναλυτικές προσεγγίσεις;

Το 2000-06 υπήρξε μια περίοδος όπου ζήσαμε μια θεμελιακή αλλαγή στη δομή της ΕΕ, με την ένταξη 10 νέων χωρών. Οι επακόλουθες ανισότητες ενίσχυσαν το ρόλο της πολιτικής συνοχής, καθιστώντας την εκ των υστέρων αξιολόγηση της περιόδου ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Οι στατιστικές δείχνουν ότι η ισχυρή ανάπτυξη στις νέες χώρες της ΕΕ μείωσε τις ανισότητες όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ στο σύνολο της ΕΕ. Πόση από αυτή την ανάπτυξη μπορεί να πιστωθεί στην πολιτική συνοχής; Αυτά και άλλα ερωτήματα εξετάζουμε στις επόμενες σελίδες.

Συζητώντας με αρχές διαχείρισης και διαχειριστές έργων, παρατηρούμε ότι οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής διαχέονται στον τρόπο εφαρμογής των εγχώριων πολιτικών· η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και ο πολυετής προγραμματισμός σφυρηλατούν πρακτικές που μπορούν να χρησιμεύσουν σε άλλους τομείς. Η πολιτική συνοχής εξοικειώνει τις διοικήσεις των περιφερειών, δήμων και χωριών σε όλη την Ευρώπη με νέες μορφές νομοθεσίες και μεθόδους εφαρμογής.

Αν και στον ιστότοπο Inforegio διατίθεται πλούτος στοιχείων με τη μορφή εκθέσεων, περιγραφών αρμοδιοτήτων, βάσεων δεδομένων και περιπτωσιολογικών μελετών, και το προσεχές 18μηνο αναμένεται να προστεθούν περισσότερα, η Γενική Διεύθυνση για την Περιφερειακή Πολιτική συνεχίζει να είναι ανοιχτή στην επικοινωνία με υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, πανεπιστημιακούς και όσους εμπλέκονται στην περιφερειακή πολιτική με οποιαδήποτε ιδιότητα, σχετικά με στοιχεία που τυχόν διαθέτουν πάνω στις επιδόσεις της πολιτικής αυτής.

Οι συνεντευξαζόμενοι αυτού του τεύχους βρίσκονται σε θέσεις οι οποίες καθιστούν βαρύνουσα την άποψή τους για τα επίμαχα ζητήματα: δύο πανεπιστημιακοί, μία αρχή διαχείρισης και η Πολωνή υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης εκφέρουν τη γνώμη τους πάνω στις θετικές και αρνητικές πτυχές της περιόδου 2000-06.

Τέλος, το Panorama καλωσορίζει τον νέο αρμόδιο Επίτροπο για θέματα Περιφερειακής Πολιτικής, Johannes Hahn, και τον ρωτά για τις προτεραιότητες και τις προσδοκίες της θητείας του στο αξίωμα του Επιτρόπου.

Dirk Ahner

Γενικός Διευθυντής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής

« Η πολιτική συνοχής εξοικειώνει τις διοικήσεις των περιφερειών, δήμων και χωριών σε όλη την Ευρώπη με νέες μορφές νομοθεσίες και μεθόδους εφαρμογής »

ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ

ΣΤΟΧΩΝ 1 ΚΑΙ 2 ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-06:
ΤΙ ΈΧΟΥΜΕ ΕΠΙΤΥΧΕΙ;

Στο διάστημα 2000-06, η πολιτική συνοχής όχι μόνο διέθεσε το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά και υπήρξε μια πολιτική που απάντησε σε μια ιστορική πρόκληση και συνεισέφερε στην ιστορική αλλαγή. Η διεύρυνση της ΕΕ το 2004 κατά 10 νέα κράτη μέλη ενέτεινε τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες σε πρωτοφανή βαθμό. Η πολιτική όφειλε να απαντήσει σε αυτή την πρόκληση, χωρίς να ξεχάσει εκείνες που συνέχιζαν να υφίστανται στην 'παλαιά' ΕΕ-15.

Έργο της εκ των υστέρων αξιολόγησης της περιόδου αυτής ήταν η ανάλυση των επιτευγμάτων στο σύνολο των περιφερειών και ο εντοπισμός τυχόν στοιχείων που θα καθιστούσαν την πολιτική ακόμη πιο επιτυχημένη στην εκπλήρωση της αποστολής της. Η αξιολόγηση δεν ήταν δυνατόν να καλύψει όλες τις λεπτομέρειες της πολιτικής συνοχής για το 2000-06 σε περισσότερα από 230 προγράμματα των Στόχων 1 και 2. Μολαταύτα, τα 14 στοιχεία της κατόρθωσαν να συλλάβουν τη συμβολή της πολιτικής στην πραγματική ανάπτυξη των φτωχότερων περιφερειών της ΕΕ (Στόχος 1), στη διαδικασία ανασυγκρότησης περιοχών του Στόχου 2 και την εκπλήρωση των στόχων της Λισαβώνας. Νέες αξιολογήσεις, που βρίσκονται σε εξέλιξη, θα εξετάσουν τα αποτελέσματα του ταμείου συνοχής, του ευρωπαϊκού κοινωνικού Ταμείου και των κοινοτικών πρωτοβουλιών URBAN και Interreg.

Οι φτωχές περιφέρειες έκλεισαν την ψαλίδα

Οι στατιστικές δείχνουν ότι οι διαφορές όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ αμβλύνθηκαν, τόσο μεταξύ κρατών μελών όσο και περιφερειών. Ισχυρότερος παράγοντας αυτής της εξέλιξης ήταν η επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης στην ΕΕ-10. Το κρίσιμο ερώτημα της αξιολόγησης αφορούσε το βαθμό στον οποίο η επιτυχία αυτή θα μπορούσε να αποδοθεί στην πολιτική συνοχής. Τα πρώτα στοιχεία συνάχθηκαν από δύο μακροοικονομικά πρότυπα, τα οποία έδειξαν ότι τα προγράμματα των περιφερειών του Στόχου 1 αύξησαν το μακροπρόθεσμο παραγωγικό δυναμικό της οικονομίας και ενίσχυσαν το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Τα πρότυπα παρέχουν ακόμη ενδείξεις ότι το σύνολο της ΕΕ ωφελήθηκε από την ύπαρξη της πολιτικής συνοχής, και όχι μόνο οι περιφέρειες που έλαβαν ενίσχυση.

Θεματικές μελέτες εξέτασαν τις επιδόσεις της πολιτικής σε περιοχές ζωτικής σημασίας. Επιβεβαιώνουν τα πορίσματα των προτύπων

και καταδεικνύουν ότι το ΑΕγχΠ δεν είναι το μόνο μέγεθος που χρήζει μέτρησης. Οι μελέτες παρέχουν ευρήματα για έναν σοβαρό διάλογο μεταξύ κρατών μελών, περιφερειών και Επιτροπής.

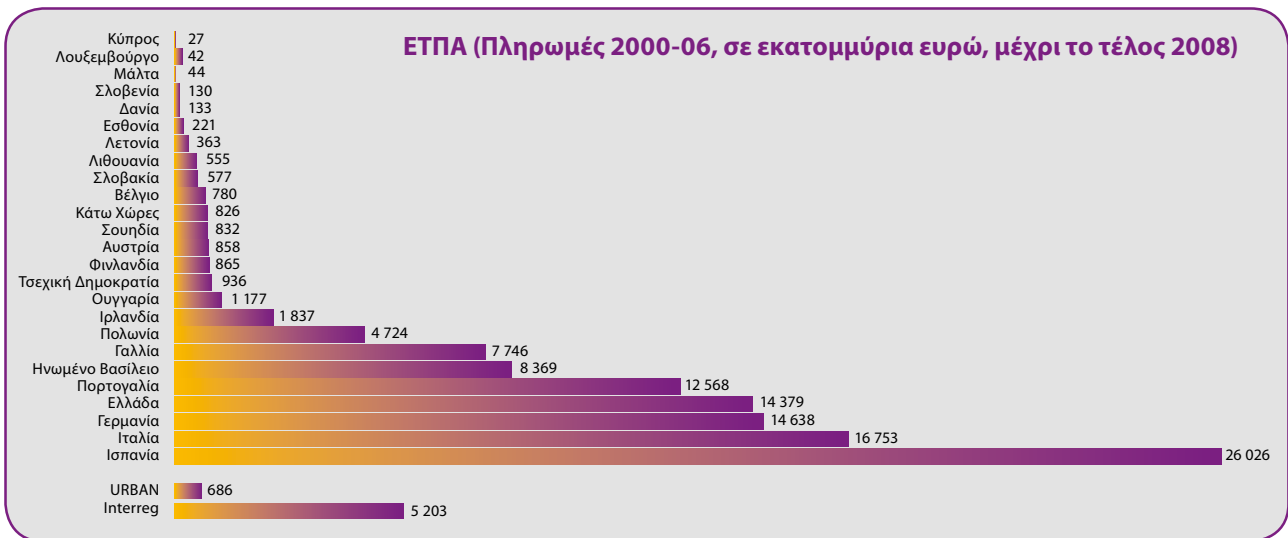
Καλύτερο σύστημα μεταφορών για τους πολίτες και μια αποδοτική Ενιαία Αγορά

Από τα 8 500 χλμ. αυτοκινητοδρόμων που κατασκευάστηκαν τη συγκεκριμένη περίοδο σε ολόκληρη την ΕΕ, 2 043 χλμ. (24%) αποτελούν άμεσο προϊόν επένδυσης συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΤΠΑ. Οι περισσότεροι από αυτούς βρίσκονται σε φτωχότερες περιφέρειες σε Ελλάδα, Ισπανία και Πορτογαλία. Το ΕΤΠΑ συγχρηματοδότησε 294 χλμ. σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλης ταχύτητας, που συνιστά περίπου το ένα τέταρτο των συνολικών χιλιομέτρων που ολοκληρώθηκαν σε Ισπανία και Ιταλία. Συνεισέφερε επίσης στον εκσυγχρονισμό 31 αεροδρομίων και 45 θαλάσσιων λιμανιών, τα περισσότερα επίσης στις φτωχότερες περιφέρειες. Μια αξιολόγηση των χρηματοδοτούμενων από το ταμείο συνοχής έργων, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, θα παράσχει το επόμενο έτος περισσότερες πληροφορίες, που θα συμπληρώσουν την παραπάνω εικόνα.

Το ΕΤΠΑ συνεισέφερε περισσότερα στις επενδύσεις σε δρόμους παρά σε σιδηροδρομικές γραμμές, ειδικά στις χώρες της ΕΕ-10, όπου η αναβάθμιση του οδικού δικτύου αποτελούσε την πειστικότερη ανάγκη. Η αξιολόγηση πιστοποιεί ότι η ΕΕ-10 ακόμη χρειάζεται να εκσυγχρονίσει τα δίκτυα μεταφορών της. Η μελέτη πάντως θέτει το ερώτημα αν η

« Τα πρότυπα παρέχουν ακόμη ενδείξεις ότι το σύνολο της ΕΕ ωφελήθηκε από την ύπαρξη της πολιτικής συνοχής, και όχι μόνο οι περιφέρειες που έλαβαν ενίσχυση »

κοινοτική χρηματοδότηση για οδικές αρτηρίες απαιτεί πιο αυστηρή ιεράρχηση έργων και θέτει σε αμφισβήτηση την ενίσχυση για τοπικούς δρόμους και συντήρηση. Μελλοντικά, υφίσταται η ανάγκη να επενδυθούν περισσότερα στη βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ διαφορετικών μέσων μεταφοράς και την αναβάθμιση των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών, για να κινηθούμε προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Περιβάλλον: Πλήρωση των κοινοτικών προϋποθέσεων και εκμετάλλευση του αναπτυξιακού δυναμικού

Μεγάλο μέρος των ενισχύσεων για περιβαλλοντικά έργα στις φτωχότερες περιφέρειες βοήθησε τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τις Οδηγίες για το νερό και τα αστικά λύματα, με τη συγχρηματοδότηση συνδέσεων σε δίκτυα πόσιμου νερού και μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, ειδικά στις αγροτικές περιοχές. Γύρω στα 14 εκατομμύρια περισσότεροι άνθρωποι συνδέθηκαν σε κεντρικό δίκτυο υδροδότησης, ενώ γύρω στα 20,5 εκατομμύρια σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων.

Η αξιολόγηση διαπιστώνει ότι η κατασκευή περιβαλλοντικών υποδομών (έργα σχετικά με ύδατα, λύματα και στερεά απόβλητα) συχνά στηρίχθηκε σε καθαρά περιβαλλοντικές παραμέτρους. Είναι σαφές, επομένως, ότι η πολιτική συνοχής οδήγησε de facto, ως αυτόνομο στόχο, σε περιβαλλοντική αναβάθμιση. Η πολιτική συνοχής δεν εξαντλήθηκε στην αύξηση του ΑΕγχΠ και τη συνδρομή προς τις περιφέρειες για την αξιοποίηση του οικονομικού δυναμικού τους. Συνέβαλε επίσης στη διασφάλιση ότι όλοι, ανεξαρτήτως τύπου κατοικίας, απολαμβάνουν τα οφέλη της οικονομικής ανάπτυξης. Υποστήριξε

ενεργά μια διαδικασία που εξασφαλίζει ότι η ανάπτυξη συνοδεύεται από βελτιώσεις στο βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα ζωής, και είναι γεωγραφικά ισορροπημένη και ανάλογη των φυσικών και υλικών πλεονεκτημάτων των περιφερειών.

Μελλοντικά συνιστά ζήτημα πώς θα καταστεί δυνατό οι περιφέρειες να στρέψουν προς όφελός τους τις προκλήσεις που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να ενισχύσουν την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεών τους στις παγκόσμιες αγορές.

Επιχειρήσεις: Θέσεις εργασίας και καινοτομία

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ήταν ο κύριος στόχος της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ για επιχειρήσεις, λαμβάνοντας 83% των σχετικών κονδυλίων για την περίοδο 2000-06. Αυτό αντικατοπτρίζει εθνικές πολιτικές προτεραιότητες, καθώς η επιχειρηματική πολιτική εστιάζει στις μικρότερες επιχειρήσεις ουσιαστικά σε όλα τα κράτη μέλη. Η επιχειρηματικότητα και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις συνιστούν ιδιαίτερη προτεραιότητα. Τα τριάντα προγράμματα που διέθεσαν τα περισσότερα σε ενισχύσεις προς επιχειρήσεις (αντιστοιχούν περίπου στο 60% του συνολικού ποσού που δόθηκε στο συγκεκριμένο τομέα) δημιούργησαν τουλάχιστον 638 000 θέσεις εργασίας.

Τα άμεσα εργαλεία στήριξης (δηλ. χρηματικές ενισχύσεις, στην πλειοψηφία τους επιδοτήσεις, αλλά και δάνεια και συμμετοχικά κεφάλαια) παραμένουν ο στυλοβάτης των ενισχύσεων του ΕΤΠΑ για τις επιχειρήσεις και την καινοτομία, καλύπτοντας το 69% των δαπανών για την περίοδο αναφοράς. Η αξιολόγηση εντόπισε μια τάση μετακίνησης από μια στενή στρατηγική αναδιάρθρωσης και διαφοροποίησης προς ευρύτερες στρατηγικές με μεγαλύτερη έμφαση στην καινοτομία και ευρύτερο φάσμα εργαλείων στήριξης. Η χρήση έμμεσων εργαλείων στήριξης (π.χ. μη χρηματοδοτική στήριξη, όπως υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων, μείωση γραφειοκρατικών βαρών, συνεργατικοί σχηματισμοί, δίκτυα και μεταφορά γνώσης) αυξήθηκε σημαντικά κατά την περίοδο αυτή. Η ποικιλία των εργαλείων ήταν πιο εμφανής όσον αφορά τη στήριξη προς μικρότερες επιχειρήσεις. Αντιθέτως, η στήριξη προς μεγάλες επιχειρήσεις πήρε σχεδόν αποκλειστικά τη μορφή μη επιστρεπτέων επιδοτήσεων.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, συγκρίθηκαν οι επιδόσεις των επιχειρήσεων της ανατολικής Γερμανίας που έλαβαν ενίσχυση με εκείνων που δεν έλαβαν. Η μελέτη απέδειξε ότι οι επιχειρήσεις που έλαβαν ενίσχυση σημείωσαν καλύτερες επιδόσεις, από άποψη επενδύσεων, έντασης E&A και αιτήσεις απονομής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Οι ξεπερασμένες οικονομικές δομές μπορούν να αλλάξουν – απαιτείται όμως χρόνος και πολιτική βούληση

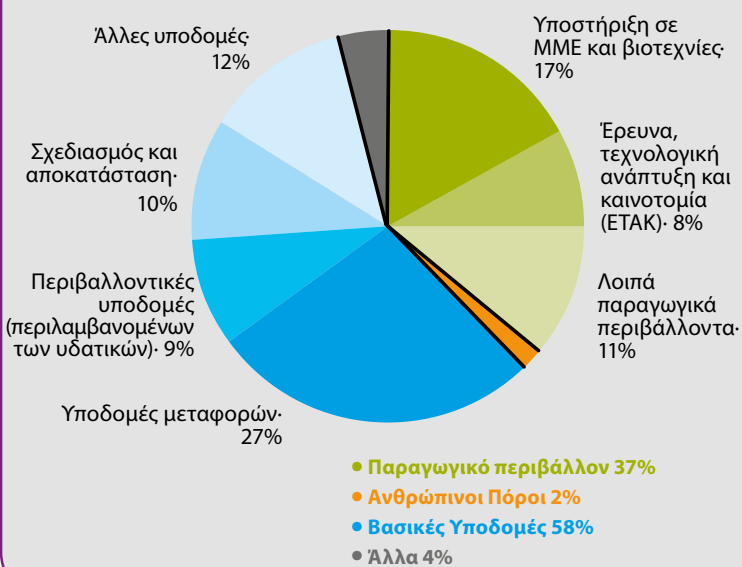
Μια αξιολόγηση επιλεγμένων περιφερειών σε διαδικασία ανασυγκρότησης (περιφέρειες Στόχου 2) διαπίστωσε ότι τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη μεταβολή της κοινωνικής και οικονομικής διάρθρωσης μιας περιφέρειας, καταργώντας την εξάρτηση από τις παλαιές βιομηχανίες. Μια τέτοια όμως διεργασία απαιτεί χρόνο, συχνά δεκαετίες, και πολιτική βούληση. Περιπτωσιολογικές μελέτες δείχνουν ότι η εστίαση στην καινοτομία και την έρευνα αποτελεί το δρόμο του μέλλοντος, μολονότι είναι μια στρατηγική που δεν στερείται κινδύνων. Ενδιαφερόμενοι παράγοντες από περιφέρειες του Στόχου 2 υπογράμμισαν ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ με την μακρόπνοη φιλοσοφία και τον πολυετή προγραμματισμό, που απαιτεί ανάλυση και σαφείς αναπτυξιακούς στόχους, μπορεί να συντελέσει σε μια μακροπρόθεσμη διαδικασία αναδιάρθρωσης των περιφερειών.

Μια ευπροσάρμοστη και ευέλικτη πολιτική

Το 1999, όταν διαμορφώθηκαν τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής για το 2000-06, η κλιμακτική αλλαγή, η γήρανση των κοινωνιών μας και η παγκοσμιοποίηση δεν βρίσκονταν ακόμη ψηλά στην πολιτική ατζέντα. Μέσω περιπτωσιολογικών μελετών και παραδειγμάτων καλών πρακτικών, η εκ των υστέρων αξιολόγηση δείχνει ότι κάποιες περιφέρειες – όχι όλες – χρησιμοποίησαν τα προγράμματά τους, για να αντιμετωπίσουν αυτές τις νέες προκλήσεις. Οι περιφέρειες αυτές δεν περίμεναν καθοδήγηση από τις 'Βρυξέλλες'· προτίμησαν να ενεργήσουν, και τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής ήταν αρκετά ευέλικτα, ώστε να ενσωματώσουν τις πρωτοβουλίες τους. Η εμπειρία τους μπορεί να αξιοποιηθεί για τον καλύτερο σχεδιασμό των μελλοντικών πολιτικών.

« Η μέχρι σήμερα εμπειρία υποδεικνύει ότι ο πολλαπλασιασμός των 'οριζόντιων' προτεραιοτήτων ανεξαρτήτως πλαισίου δεν είναι η ιδανικότερη μέθοδος »

Τομείς Παρέμβασης (στοιχεία ΕΤΠΑ από τα Συμπληρώματα Προγραμματισμού 2000-06)

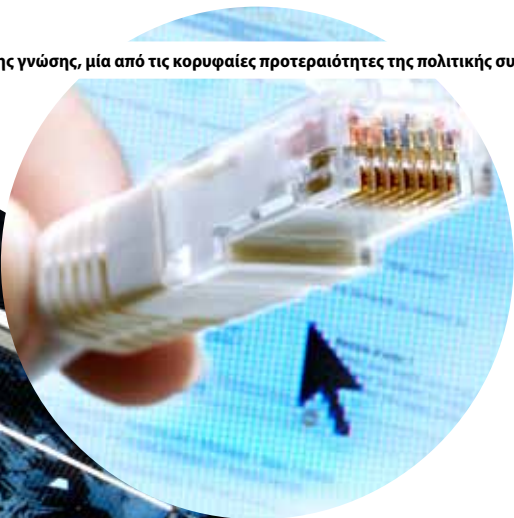
Η πολιτική συνοχής συμβάλλει στην καταπολέμηση της κλιμακτικής αλλαγής

Διακυβέρνηση – μια πραγματική προστιθέμενη αξία

Η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής αποτελεί μείζονα πρόκληση για όλες τις εμπλεκόμενες διοικήσεις, τόσο στα 'παλαιά' όσο και στα 'νέα' κράτη μέλη. Το 2004-05 πολλές φωνές δήλωναν το σκεπτικισμό τους για την ικανότητα των νέων κρατών μελών να συγκροτήσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς διαχείρισης σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Η αξιολόγηση όμως απέδειξε ότι οι 'αρνητιστές' είχαν άδικο! Στοιχειοθέτησε την ταχεία εκμάθηση που πραγματοποιήθηκε σε αυτά τα κράτη μέλη, τα οποία με υψηλό κίνητρο υπερέβησαν όλα τα παιδικές ασθένειες μιας νέας πολιτικής. Ακόμη πιο εντυπωσιακή είναι η ύπαρξη ενδείξεων ότι ορισμένα από τα πιο κρίσιμα χαρακτηριστικά, όπως ο πολυετής προγραμματισμός, η ευρεία συμμετοχή ενδιαφερόμενων παραγόντων, η παρακολούθηση κι η αξιολόγηση, υιοθετήθηκαν από τις εγχώριες πολιτικές, οδηγώντας σε πιο αποτελεσματικές λήψεις αποφάσεων.

Ενδιαφέρον προκαλεί επίσης ότι η πολιτική συνοχής, με τις δεκάδες χιλιάδες έργων, έθεσε ουσιαστικά σε πρακτική εφαρμογή πολλές πτυχές της κοινοτικής νομοθεσίας, όπως οι κανόνες δημόσιων συμβάσεων. Μέσω της πολιτικής συνοχής, οι διοικήσεις σε χωριά, πόλεις και περιφέρειες εξοικειώθηκαν με νέες νομοθεσίες και πρακτικές.

Η κοινωνία της γνώσης, μία από τις κορυφαίες προτεραιότητες της πολιτικής συνοχής

Οριζόντιες προτεραιότητες – ο δρόμος για το μέλλον;

Αναμφίβολα, το περιβάλλον, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η κλιματική αλλαγή, η μέριμνα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η κοινωνία της γνώσης και οι ίσες ευκαιρίες βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα της πολιτικής συνοχής. Η έκταση όμως και η φύση των προβλημάτων ποικίλλουν ανάλογα με την περιφέρεια. Η πολιτική οφείλει να διαθέτει αποτελεσματικά μέσα για να περνάει από τις προθέσεις στις δράσεις, σε διαφορετικό κάθε φορά πλαίσιο.

Πολλές μελέτες της εκ των υστέρων αξιολόγησης εξέτασαν την αποτελεσματικότητα των 'οριζόντιων' προτεραιοτήτων στην επίτευξη στόχων. Δώδεκα περιπτωσιολογικές μελέτες πάνω στις ίσες ευκαιρίες δυστυχώς διαπίστωσαν ότι, αν και η ανάγκη της εξασφάλισης ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών αναφερόταν στα περισσότερα έγγραφα προγραμματισμού, μόνο λιγοστά ήταν τα προγράμματα που τις εφάρμοσαν στην πράξη κατά το σχεδιασμό και την εκτέλεση έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΠΑ. Οι ίσες ευκαιρίες αντιμετωπίστηκαν μάλλον ως ζήτημα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Στα πιο αποτελεσματικά προγράμματα η προώθηση των ίσων ευκαιριών ενσωματώθηκε στη στρατηγική, με σύμμαχο την πολιτική βούληση και ηγεσία.

Αυτό εγείρει ένα ερώτημα για το μέλλον: θα ήταν προτιμότερη μια πολιτική πιο επιλεκτική και στοχευμένη, όταν μια περιφέρεια αποφασίζει ποια είναι τα καλύτερα μέσα για την επίτευξη των αναπτυξιακών της στόχων; Η μέχρι σήμερα εμπειρία υποδεικνύει ότι ο πολλαπλασιασμός των 'οριζόντιων' προτεραιοτήτων ανεξαρτήτως πλαισίου δεν είναι η ιδανικότερη μέθοδος.

Μια πρόσκληση για έρευνα και δημόσιο διάλογο

Όλα τα έγγραφα που συντάχθηκαν κατά την τριετία της εκ των υστέρων αξιολόγησης – περιγραφές αρμοδιοτήτων, ενδιάμεσες εκθέσεις, βάσεις δεδομένων, περιπτωσιολογικές μελέτες, παραδείγματα καλών πρακτικών, τελικές εκθέσεις, περιλήψεις – έχουν όλα αναρτηθεί στον ιστότοπο του Inforegio. Τους προσεχείς 18 μήνες θα δημοσιοποιηθούν περισσότερες εκθέσεις και στοιχεία, σχετικά με τον αντίκτυπο του ταμείου συνοχής, εμπλουτίζοντας τη βάση τεκμηρίωσης για την απόδοση της πολιτικής συνοχής. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής ενθαρρύνει το διάλογο και την περαιτέρω έρευνα από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, την ακαδημαϊκή κοινότητα και το ευρύτερο κοινό.

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ, ΔΕΙΤΕ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ INFOREGIO:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm

TERRY WARD

Διευθυντής Έρευνας της Applica srl

Την τελευταία διετία, ο Ward συντονίζει την εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΕΤΠΑ για την περίοδο 2000-06.

Από τη δική σας οπτική γωνία, ποια είναι τα επιτεύγματα της Πολιτικής Συνοχής κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-06;

Οι στατιστικές δείχνουν ότι οι περιφέρειες που ενισχύθηκαν αναπτύχθηκαν ταχύτερα από άλλες κατά την ίδια περίοδο. Αυτό ισχύει ιδίως για τις περιφέρειες του Στόχου 1 σχεδόν στο σύνολο των κρατών μελών, αλλά και, αν και όχι στον ίδιο βαθμό, για τις περιφέρειες που ενισχύθηκαν στα πλαίσια του Στόχου 2. Σε γενικές μάλιστα γραμμές, όσο μεγαλύτερα κονδύλια λάμβαναν, τόσο καλύτερες επιδόσεις σημείωναν. Πέραν αυτών, οι πολιτικές που εφαρμόστηκαν σε όλη την ΕΕ στόχευσαν τους τομείς εκείνους που υποδείκνυαν η οικονομική θεωρία και οι διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΟΣΑ: ιδίως την αναβάθμιση των υποδομών και την ενίσχυση των επιχειρήσεων. Υπάρχουν ακόμη ενδείξεις ότι η πολιτική συνοχής συνέβαλε σημαντικά στην επικέντρωση της πολιτικής στα κρίσιμα ζητήματα της περιφερειακής ανάπτυξης και στην ενθάρρυνση των πολιτών να βρεθούν στο επίκεντρο των εξελίξεων και να εργαστούν για την επίλυση των προβλημάτων. Η δυσκολία έγκειται στη διαπίστωση άμεσης αιτιακής σχέσης μεταξύ των μέτρων και των περιφερειακών επιδόσεων, γεγονός που δεν προκαλεί έκπληξη, δεδομένων των ευρύτερων εξελίξεων. Μπορούμε μολαταύτα να υπογραμμίσουμε ότι τα απτά αποτελέσματα επιμέρους μέτρων είναι συμβατά με το χαρακτηρισμό της πολιτικής ως αποτελεσματικής. Η συναγωγή άμεσης αιτιακής σχέσης σε ό,τι αφορά τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης είναι ακόμη δυσχερέστερη, επειδή έλαβαν σοβαρές ενισχύσεις μόνο από τα μέσα του 2004 και μετά. Εντούτοις, τα στοιχεία δείχνουν ότι τα κονδύλια χρησιμοποιήθηκαν εποικοδομητικά και συνέβαλαν στη συγκρότηση ενός σταθερού υπόβαθρου για τις πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης την τρέχουσα περίοδο.

Η εμπειρία της λειτουργίας των διαρθρωτικών ταμείων έχει επηρεάσει (συνήθως θετικά) τις πρακτικές και διαδικασίες των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των εγχώριων πολιτικών τους

Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στην πολιτική αυτή, ποιο θα ήταν;

Η επιβολή στις κυβερνήσεις σε όλη την ΕΕ της υποχρέωσης να διατυπώνουν με συγκεκριμένους όρους τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της χρηματοδότησης και τους τρόπους συμβολής της στην περιφερειακή ανάπτυξη ή στη βελτίωση της εδαφικής ισορροπίας, και να καθορίζουν ποσοτικοποιημένους δείκτες και στόχους για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης των μέτρων, θα βοηθούσε όχι μόνο στην καλύτερη αξιολόγηση της πολιτικής, αλλά και στην αποτελεσματικότερη χρήση των ενισχύσεων. Αυτό πιθανότατα θα πρέπει να συνοδευτεί από την πρόβλεψη περισσότερων όρων για τη χρηματοδότηση, και την ενθάρρυνση του δημόσιου διαλόγου στο εσωτερικό των χωρών πάνω στους συγκεκριμένους στόχους και καρπούς της πολιτικής.

Θα ήταν προτιμότερο η πολιτική να επικεντρωνόταν σε ιδιαίτερους τομείς, για να καταστεί αποτελεσματικότερη;

Ναι και όχι. Είναι σαφές ότι οι χρηματοδοτήσεις πρέπει να είναι αρκετά υψηλές για να επιφέρουν αλλαγές, άρα εξυπακούεται ότι δεν θα πρέπει να διασπαρούν υπερβολικά σε διάφορους τομείς. Επειδή όμως οι περιφέρειες διαφέρουν ως προς τα προβλήματα και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, οι οποίες είναι δύσκολο να καταγραφούν σε κεντρικό επίπεδο, είναι λογική η σκέψη να τους επιτρέψουμε να επιλέξουν έναν περιορισμένο αριθμό τομέων, όπου θα εστιάσουν τις ενισχύσεις. Αυτό θα διευκόλυε επίσης την παρακολούθηση και αξιολόγηση της πολιτικής συνοχής.

Υποστήριξη στις μικρές επιχειρήσεις

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA

Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολωνία

Από τον Ιανουάριο 1999 ως τον Νοέμβριο 2007, η Bieńkowska εργάστηκε στο γραφείο του περιφερειάρχη του βοϊβοδάτου της Σιλεσίας. Ως μία από τους διευθυντές του τμήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης, ήταν υπεύθυνη για τον προγραμματισμό και εφαρμογή των μέσων περιφερειακής ανάπτυξης που χρηματοδοτούνταν από προενταξιακά προγράμματα, καθώς και τα διαρθρωτικά ταμεία στο πλαίσιο του Εθνικού Αναπτυξιακού Σχεδίου (NPR) 2004-06 και της Εθνικής Στρατηγικής Συνοχής 2007-13.

Από τη δική σας οπτική γωνία, ποια είναι τα επιτεύγματα της Πολιτικής Συνοχής κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-06;

Καταρχάς, η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής οδήγησε στη βελτίωση των σημαντικότερων μακροοικονομικών δεικτών. Στην ουσία έχει συντελέσει άμεσα στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική σύγκλιση της Πολωνίας με τις πιο ανεπτυγμένες χώρες της ΕΕ.

Τα ευρωπαϊκά ταμεία έχουν συμβάλει στη σταδιακή αναβάθμιση των υποδομών. Επιπροσθέτως, χάρη στην πολιτική συνοχής, έχει βελτιωθεί ουσιαστικά το επίπεδο διακυβέρνησης και διοίκησης.

Ο αντίκτυπος στην κοινωνική συνοχή μπορεί να διαφανεί ιδίως στα μεγέθη της ανεργίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Εκτιμάται ότι την περίοδο 2004-07 το 20% των νέων θέσεων εργασίας μπορεί να πιστωθεί στις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις. Ένα στα τρία ζλότι που επενδύθηκαν στην Πολωνία μέσω δημοσίων έργων οφείλεται σε μόχλευση από τα ευρωπαϊκά κονδύλια.

Η πολιτική συνοχής λειτούργησε ως σημαντικός επιταχυντικός παράγοντας κατά την περίοδο εημερίας. Αντιστρόφως, λειτούργησε σαν μια ισχυρή ασπίδα απέναντι στα καταστρεπτικά αποτελέσματα της οικονομικής επιβράδυνσης. Δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες προσέτρεξαν στα ευρωπαϊκά ταμεία εξαιτίας του περιορισμού των πιστώσεων. Κατά τη γνώμη μου, η πολιτική συνοχής λειτουργεί κατά κάποιο τρόπο σαν λιπαντικό, που διατηρεί την οικονομική μηχανή σε λειτουργία.

Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στην πολιτική αυτή, ποιο θα ήταν;

Αναγνωρίζοντας ότι η πολιτική συνοχής αποδείχθηκε αποδοτικό μέσο συμβολής στη βιώσιμη ανάπτυξη της Πολωνίας, θεωρώ ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ενίσχυση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιφερειών, που θα τις καταστήσει πιο ανταγωνιστικές.

Τότε ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις για την Πολωνία όσον αφορά την πολιτική συνοχής;

Κατά την άποψή μου, είναι αναμφίβολα η αποτελεσματική χρήση των ευρωπαϊκών ταμείων αφενός για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών και αφετέρου για τη γεφύρωση του χάσματος οικονομικής και κοινωνικής ανισότητας ανάμεσά τους. Κρίνοντας από τα μέχρι τώρα επιτεύγματα της Πολωνίας, είμαι πεπεισμένη ότι θα τα καταφέρουμε.

« Την περίοδο 2004-07 το 20% των νέων θέσεων εργασίας μπορεί να πιστωθεί στις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις »

Βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων στην Πολωνία

ALBINO CAPORALE

Γενικός Διευθυντής, Οικονομική Ανάπτυξη, Περιφέρεια Τοσκάνης

Το 2005 ο Caporale ήταν επικεφαλής της αρχής διαχείρισης του ΕΕΠ Στόχου 2 για το 2000-06 και σήμερα είναι υπεύθυνος του ΕΠ Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση του ΕΤΠΑ στην περιφέρεια της Τοσκάνης. Το 2007 διορίστηκε αναπληρωτής γενικός διευθυντής Βιομηχανικής Πολιτικής, Καινοτομίας & Έρευνας, και Βιοτεχνίας.

Από τη δική σας οπτική γωνία, ποια είναι τα επιτεύγματα της Πολιτικής Συνοχής κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-06;

Από άποψη διοίκησης, υπήρξε μια προσπάθεια απλοποίησης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, παραχωρώντας μεγαλύτερη αυτονομία στις περιφέρειες που έχουν αναλάβει την υλοποίηση των προγραμμάτων. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη διαχωρισμού λειτουργιών και δραστηριοτήτων παρακολούθησης. Οι μέθοδοι διαχείρισης των προγραμμάτων εναρμονίστηκαν με αυτόν τον προσανατολισμό, αν και δεν οδήγησαν απαραίτητα σε σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά τη βελτίωση της αποδοτικότητας.

Ενισχύθηκαν οι εξής τομείς: οι λειτουργίες αξιολόγησης των προγραμμάτων εντός του πλαισίου που καθορίζουν τα κριτήρια λογοδοσίας προς τους εταίρους, η πολιτική-θεσμική εταιρική σχέση, η σημασία του ρόλου των τοπικών φορέων και ο κεντρικός ρόλος των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης.

Η περίοδος σχεδιασμού 2000-06 επιβεβαίωσε την αξία και το ρόλο της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής συνοχής, η οποία εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει τον πιο 'επιδραστικό παράγοντα μόχλευσης', παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμη εκτιμηθεί ανάλογα με τη χρηματική του αξία.

Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στην πολιτική αυτή, ποιο θα ήταν;

Η διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τις προοπτικές για τον προϋπολογισμό του 2007-13, καθώς και τα πρώτα έγγραφα και ενέργειες που αποτελούν τροφή για σκέψη όσον αφορά την περίοδο μετά το 2013, βασίζονται στην αναγνώριση μιας αντίφασης στην καρδιά της πολιτικής συνοχής: περισσότερο από κάθε άλλη

πολιτική, θεμελιώνεται στις αρχές της εδαφικότητας και της προσθετικότητας, και άρα βρίσκεται εγγύτερα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις παρ' όλα αυτά, αν και αποτελεί την απτή πλευρά της ΕΕ, τα κράτη μέλη την βλέπουν επιφυλακτικά.

Η πολιτική συνοχής διατρέχει τον κίνδυνο να αντιμετωπίζεται ως ένα κατ' εξαίρεση μέσο παρέμβασης σε περιοχές που υστερούν περισσότερο αναπτυξιακά.

Η εμπειρία των τελευταίων κύκλων σχεδιασμού των διαρθρωτικών ταμείων έχει ενισχύσει τη σημασία της έννοιας του εδάφους, χωρίς όμως να είναι σε θέση να αναδείξει πλήρως την προστιθέμενη αξία μιας πολιτικής που έχει συμβάλει σε μια γνήσια συνεκτικότερη Ευρώπη.

Θεωρείτε ότι η 'Εκθεση Barca', η οποία ζητήθηκε από την Επίτροπο Danuta Hübner, περιέχει λύσεις για μια πιθανή μεταρρύθμιση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής;

Η 'Εκθεση Barca' επισημαίνει όλες τις κρίσιμες πτυχές της υφιστάμενης πολιτικής συνοχής, παρουσιάζοντας καθοριστικά θεωρητικά και πολιτικά επιχειρήματα για τη συνέχισή της, υπό τον όρο να γίνουν κάποιες αλλαγές.

Πιστεύω ότι οι τροποποιήσεις που προτείνει ο Barca είναι και λογικές και εφικτές. Είναι επίσης ριζοσπαστικές, καθώς αναπόφευκτα θα βρεθούν αντιμέτωπες με τη 'διανοητική αδιαλλαξία', όπως κάθε μεταρρύθμιση. Σε ένα από τα πειστικότερα σημεία της έκθεσης, καταδεικνύεται ότι μια αναθεωρημένη πολιτική συνοχής είναι επωφελής τόσο για τα κράτη μέλη όσο και τις περιφέρειες (περιφερειακές αυτοδιοικήσεις και τοπικά όργανα).

« Η περίοδος σχεδιασμού 2000-06 επιβεβαίωσε την αξία και το ρόλο της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής συνοχής..... »

Προστασία στην ακτογραμμή της Βαλτικής

JOHN BACHTLER

Είναι καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και εκ των διευθυντών του Ερευνητικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Πολιτικών στο πανεπιστήμιο του Strathclyde, στη Γλασκώβη

Ο Bachtler έχει δημοσιεύσει βιβλία, άρθρα και μελέτες πάνω στην περιφερειακή ανάπτυξη και την Περιφερειακή Πολιτική, καθώς και τις πολιτικές για τον τομέα των υπηρεσιών.

Από τη δική σας οπτική γωνία, ποια είναι τα επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-06;

Το 2008-09, το Ερευνητικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Πολιτικών διενήργησε μια αξιολόγηση της διαχείρισης και εφαρμογής της πολιτικής συνοχής για το 2000-06. Η μελέτη μας εντόπισε πολλές σημαντικές τάσεις:

- Υπήρξαν στοιχεία αύξησης των εταιρικών σχέσεων συνεργασίας.
- Η διαδικασία του σχεδιασμού προγραμμάτων ως επί το πλείστον βασιζόταν τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό ανάλυσης, στρατηγικής σκέψης και διαβούλευσης των εταιρών, και εμπειρείχε πιο συνεπή χρήση της εκ των προτέρων αξιολόγησης.
- Δόθηκε περισσότερο βάρος στην παρακολούθηση, αν και η ωφελιμότητα των συστημάτων και των παρεχόμενων πληροφοριών ενίοτε υπήρξε αμφίβολη.
- Υπήρξε μεγαλύτερη μέριμνα για την οικονομική διαχείριση και έλεγχο, ιδιαίτερα τις διαδικασίες συμμόρφωσης με τους νέους εκτελεστικούς κανονισμούς και τη στενότερη παρακολούθηση των χρηματοδοτικών ροών για την αποφυγή της αυτόματης αποδέσμευσης κονδυλίων.
- Η ανάπτυξη μιας κουλτούρας αξιολόγησης υποβοηθήθηκε από την πρόβλεψη ενδιάμεσων εκθέσεων αξιολόγησης και προόδου. Ειδικά η τελευταία χρησιμοποιήθηκε στην προπαρασκευή των στρατηγικών 2007-13. Πολλά κράτη μέλη προχώρησαν σε δικές τους αξιολογήσεις.

Εντούτοις, οι εξελίξεις αυτές δεν ήταν καθολικές. Οφείλει επομένως κανείς να αναρωτηθεί για ποιο λόγο, έπειτα από 15-20 χρόνια διαχείρισης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, πολλές αρχές διαχείρισης δείχνουν ανίκανες ή απρόθυμες να εκμεταλλευτούν πλήρως τις δυνατότητες των διαδικασιών διαχείρισης και εφαρμογής της ΕΕ. Σε ποιο βαθμό ευθύνονται για αυτό εξωτερικοί παράγοντες ή ενδογενείς αγκυλώσεις;

Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στην πολιτική αυτή, ποιο θα ήταν;

Η διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων χρειάζεται να ανακαλύψει εκ νέου μια αίσθηση 'αποστολής', μέρος της οποίας έχει χαθεί κατά την τελευταία δεκαετία. Πολλά προγράμματα επικεντρώνονται στην απορρόφηση των κονδυλίων, σε βάρος της ποιότητας των έργων. Σημαντικοί διοικητικοί πόροι αφιερώνονται σε μηχανισμούς αναφοράς, παρακολούθησης και οικονομικής διαχείρισης, σχεδιασμένους περισσότερο ως μέσα διασφάλισης της συμμόρφωσης προς τους κανόνες, παρά ως εργαλεία διαχείρισης προγραμμάτων. Ένα αυξανόμενο μέρος του χρόνου δαπανάται σε οικονομικούς ελέγχους.

Ένα από τα πιο ζημιόγωνα αποτελέσματα είναι ότι οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες απογοητεύονται και απομακρύνονται. Υπάρχουν περιπτώσεις που δικαιούχοι αποφεύγουν να υποβάλουν αίτηση για κοινοτική χρηματοδότηση εξαιτίας του διοικητικού βάρους.

Υποστηρίζεται συχνά ότι η μέθοδος εφαρμογής της Πολιτικής Συνοχής δημιουργεί 'προστιθέμενη αξία'. Τεκμηριώνεται αυτό από τα στοιχεία;

Ένα ερώτημα της αξιολόγησής μας αφορούσε την ύπαρξη στοιχείων 'διάχυσης' από τα διαρθρωτικά ταμεία στα εγχώρια συστήματα διαχείρισης πολιτικής των κρατών μελών. Αυτό, που συχνά αναφέρεται ως 'προστιθέμενη αξία', έχει γίνει αντικείμενο έντονης αντιπαράθεσης. Εδώ θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε κατηγορηματικά το συμπέρασμα ότι η εμπειρία της λειτουργίας των διαρθρωτικών ταμείων έχει επηρεάσει (συνήθως θετικά) τις πρακτικές και διαδικασίες των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των εγχώριων πολιτικών τους. Το συγκεκριμένο είδος αλλαγής, πάντως, εξαρτάται από ενεργητικές 'επενδύσεις πολιτικού κεφαλαίου' και ισχυρή πολιτική δέσμευση.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost2006/wp11_en.htm

« Οι στατιστικές δείχνουν ότι οι περιφέρειες που ενισχύθηκαν αναπτύχθηκαν ταχύτερα από άλλες κατά την ίδια περίοδο »

ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ 1 ΚΑΙ 2 ΓΙΑ ΤΟ 2000-06: ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Τα αποτελέσματα της πολιτικής συνοχής το 2000-06 εξετάστηκαν από διαφορετικές οπτικές γωνίες, με διάφορες μεθόδους αξιολόγησης. Όλα αυτά τα διάφορα στοιχεία αλληλοσυμπληρώνονται, για να δώσουν μια συνολική εικόνα του αντικτύπου της πολιτικής συνοχής για το 2000-06. Αυτό επιτεύχθηκε

- αφενός, μέσω μακροοικονομικών μοντέλων, διοικητικών δεδομένων και ανάλυσης των συστημάτων διαχείρισης και εφαρμογής
- αφετέρου, μέσω της θεματικής ανάλυσης των τομέων, όπου το ΕΤΠΑ και το ταμείο συνοχής διέθεσαν σημαντικά κονδύλια

Αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής το 2000-06

Ο αντίκτυπος της Πολιτικής Συνοχής συγκαθορίζεται από τις παραμέτρους γύρω από αυτόν τον κύκλο:

- Επιπτώσεις στο ΑΕγχΠ και την απασχόληση,
- Συμβολή στην επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων και τον ισορροπημένο χωροταξικό σχεδιασμό,
- Αποτελέσματα σε βασικούς κλάδους,
- Συνεισφορά στην αναβάθμιση των ικανοτήτων και την άντληση διδαγμάτων από τις πολιτικές σε όλα τα κράτη μέλη,
- Παραδείγματα καλών πρακτικών.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Δύο πρότυπα (Hermin, QUEST) προσομοιώνουν τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της πολιτικής συνοχής στο ΑΕγχΠ, την απασχόληση και το μετοχικό κεφάλαιο των περιφερειών του Στόχου 1
- Συνολικό ΑΕγχΠ για το 2009 συγκρινόμενο με κατάσταση απουσίας πολιτικής συνοχής (αποτέλεσμα του QUEST):
 - + 0,61% Γερμανία
 - + 5,0% Πολωνία
 - + 9,5% Ισπανία
 - + 15,7% Πορτογαλία
- Επίπτωση στην απασχόληση το 2008 συγκρινόμενη με κατάσταση απουσίας πολιτικής συνοχής: +819 000 άτομα (Hermin).

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- Το ΕΤΠΑ συγχρηματοδότησε 24% της επέκτασης των αυτοκινητοδρόμων στην ΕΕ προκαλώντας σημαντική ανάπτυξη των οδικών δικτύων.
- Το 13% όλων των νέων ευρωπαϊκών σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλης ταχύτητας συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΠΑ.
- Περισσότερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σε διατροπικές και αστικές μεταφορές, διασυνοριακές συνδέσεις και σιδηροδρόμους.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- Η ΕΕ-10 κατάφερε να συγκροτήσει συστήματα σωστής απορρόφησης των πόρων: σημαντικές βελτιώσεις με την πάροδο του χρόνου και διάχυση της θετικής επιρροής στα εγχώρια συστήματα διακυβέρνησης.
- Τόσο η ΕΕ-10 όσο και η ΕΕ-15 χρειάζεται να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στα αποτελέσματα.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Οι ΜΜΕ αποτελούν τον κύριο στόχο των ενισχύσεων του ΕΤΠΑ προς τις επιχειρήσεις (83% των κονδυλίων). Αυξημένη χρήση έμμεσων εργαλείων στήριξης, όπως υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων, ενίσχυση προς συνεργατικούς σχηματισμούς, δίκτυα.
- Δημιουργήθηκαν τουλάχιστον 638 000 θέσεις εργασίας.
- Σε περιπτώσιολογική μελέτη στην ανατολική Γερμανία, προέκυψαν στοιχεία που πείθουν ότι η άμεση επενδυτική υποστήριξη αυξάνει τις παραγωγικές δραστηριότητες και επενδύσεις.

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

- Η εμμονή σε παλαιότερες πρακτικές μπορεί να αλλάξει με μακροπρόθεσμες, σωστά στοχευμένες περιφερειακές πολιτικές. Τα προγράμματα του Στόχου 2 είναι πιο αποτελεσματικά όταν συναρμόζονται με τις περιφερειακές πολιτικές και δεν επιδιώκουν επιπρόσθετους στόχους.
- Η συμβολή του ΕΤΠΑ είναι πιο αποτελεσματική, όταν οι παρεμβάσεις επικεντρώνονται στην καινοτομία και τη διεθνοποίηση.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

- €25,5 δισ. διατέθηκαν σε παρεμβάσεις σχετικές με το περιβάλλον το 2000-06.
- Χάρη στην υποστήριξη του ΕΤΠΑ, 14 εκατομμύρια περισσότεροι άνθρωποι συνδέθηκαν με σύγχρονα δίκτυα υδροδότησης 20 εκατομμύρια, με μονάδες επεξεργασίας λυμάτων.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρειάζεται να δηλώσει κατηγορηματικά ότι η πλήρωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων της ΕΕ αποτελεί στόχο της πολιτικής συνοχής, ακόμη και αν βραχυπρόθεσμα δεν οδηγεί σε οικονομική μεγέθυνση.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

- Το ΕΤΠΑ συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, σε περιφέρειες τόσο του Στόχου 1 όσο και του Στόχου 2.
- Η πολιτική συνοχής θα πρέπει να κάνει τη συνεισφορά της πιο ορατή στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών.

ΦΥΛΟ & ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημογραφία: αν και δεν αποτελούσε προτεραιότητα κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού, οι περιφέρειες άρχισαν να υποστηρίζουν συναφή έργα.
- Τα ευρήματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι δεν αρκεί να τεθεί η ισότητα των φύλων ως οριζόντια προτεραιότητα, αλλά είναι αποτελεσματικότερο να υποστηριχθεί με συγκεκριμένες, απτές ενέργειες. Ο αριθμός των οριζόντιων προτεραιοτήτων θα πρέπει να περιοριστεί σε εκείνες που αφορούν την κάθε περιφέρεια.

Σε αυτό τεύχος του Panorama εξετάζουμε τέσσερα έργα από διάφορες χώρες της ΕΕ, τα οποία έχουν αξιολογηθεί και παρουσιάζουν παραδείγματα καλών πρακτικών σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας των χρηματοδοτήσεων της Περιφερειακής Πολιτικής: υποδομές, υποστήριξη επιχειρήσεων, περιβάλλον και ισότητα των φύλων.

ΝΕΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ο συνδυασμός των λέξεων 'Αθήνα' και 'συγκοινωνία' προκαλεί εδώ και πολλά χρόνια πονοκεφάλους ακόμη και στον πιο αφοσιωμένο εραστή της πόλης, η οποία όμως είναι σήμερα έτοιμη να αποτινάξει αυτή την κακή εικόνα.

Από το 1965 ως το 1983 ο αριθμός των επιβατών των δημόσιων συγκοινωνιών μειώθηκε σχεδόν στο μισό, πέφτοντας από τα 973 εκατομμύρια στα 510 εκατομμύρια, ενώ την ίδια περίοδο σημειώθηκε απότομη αύξηση των αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης. Αποτέλεσμα; Συμφόρηση, ρύπανση και προβλήματα δημόσιας υγείας. Λύση; Ένα νέο μετρό.

Ένα ταχύτερο, καθαρότερο δίκτυο συγκοινωνίας

Η κατασκευή του δικτύου υπόγειου σιδηροδρόμου, ενός εκτεταμένου έργου που βρίσκεται τεχνικών επιπλοκών, από σεισμούς μέχρι τη διάσωση αρχαιολογικών ευρημάτων, άρχισε το 1992. Πριν από αυτό, το κοινό βασιζόταν κυρίως σε λεωφορεία και υπέφερε από την ίδια κυκλοφοριακή συμφόρηση με τους χρήστες αυτοκινήτου. Καθώς η πρώτη φάση πλησίαζε στο τέλος της, άρχισαν από το 2004 να προστίθενται επεκτάσεις. Συνολικά κατασκευάστηκαν 30 χλμ. υπόγειου δικτύου, το οποίο το 2007 υποδέχτηκε για τις καθημερινές τους μετακινήσεις λίγο κάτω από 200 εκατομμύρια ανθρώπους, αφαιρώντας παράλληλα κάποια πίεση από τους μποτιλιαρισμένους δρόμους πιο πάνω, στην επιφάνεια. Με 650 000 επιβάτες την ημέρα, το αθηναϊκό μετρό έχει αναμφίβολα προσφέρει κάποια ανακούφιση από το κυκλοφοριακό πρόβλημα του κέντρου, ιδιαίτερα κατά μήκος των διαδρομών που εξυπηρετούνται από το δίκτυό του.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ (1994-99) ΕΛΑΒΕ €2,1 ΔΙΣ.:

- 50% από τα οποία προήλθε από το ΕΤΠΑ και το ταμείο συνοχής
- 39% από δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
- 11% από το ελληνικό κράτος

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ (2000-06) ΕΛΑΒΕ €2,2 ΔΙΣ.:

- 43% από το ΕΤΠΑ και το ταμείο συνοχής
- 38% από δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
- 19% από το ελληνικό κράτος

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, κατά την πρώτη φάση του το έργο μείωσε τον αριθμό των αυτοκινήτων που εισέρχονταν στο κέντρο της πόλης κατά 70 000, αριθμός που αντιστοιχεί σε 335 000 χιλιόμετρα οχημάτων σε ημερήσια βάση. Πιο πρόσφατες εκτιμήσεις της Αττικό Μετρό ΑΕ δείχνουν συνολική ημερήσια μείωση 120 000 δρομολογίων Ι.Χ. αυτοκινήτων, μετά την έναρξη λειτουργίας των επεκτάσεων του δικτύου. Λιγότερα αυτοκίνητα σημαίνουν επίσης ευκολότερη στάθμευση και μια σημαντική, σταθερή μείωση των αέριων ρύπων.

Η μετακίνηση στην πόλη γίνεται πιο αποδοτική – μια πρόσφατη διακοπή λειτουργίας του δικτύου είχε ως συνέπεια μια αύξηση κατά 20%-25% της διάρκειας διαδρομής κατά τις ώρες αιχμής στις κύριες οδούς που εξυπηρετούν τις ίδιες διαδρομές με το μετρό.

Κατασκευή υποδομών, οικοδόμηση συνεργασιών

Η αξιολόγηση του έργου αναδεικνύει πολλά παραδείγματα καλών πρακτικών, περιλαμβανομένης της σύμπραξης μεταξύ των εταιρών, όπως οι διάφορες αρχές διαχείρισης, γεγονός ιδιαίτερα εντυπωσιακό δεδομένης της πρόσθετης πίεσης λόγω των σφικτών προθεσμιών των Ολυμπιακών Αγώνων.

Αναγκαίες κρίθηκαν επίσης αρχαιολογικές ανασκαφές, οι οποίες, μαζί με τη συντήρηση, μεταφορά και έκθεση των ευρημάτων, απαιτούσαν στενή συνεργασία μεταξύ ποικίλων φορέων από διαφορετικούς χώρους, όπως η Αττικό Μετρό ΑΕ, η Κοινοπραξία Ολυμπιακό Μετρό και το υπουργείο Πολιτισμού. Το υπουργείο είχε την εποπτεία όλων των αρχαιολογικών εργασιών, ενώ το Αττικό Μετρό χρηματοδοτούσε και συντόνιζε τις ανασκαφές σε συνεργασία με τους εργολάβους και τις εμπλεκόμενες αρχές και υπηρεσίες.

Από τη στιγμή που το έργο διέσχισε διοικητικά όρια, ενεπλάκησαν διάφορες τοπικές αρχές, καθώς και φορείς δημόσιων μέσων μεταφοράς. Ενώ μετρούσε αντίστροφα ο χρόνος για τους επικείμενους Ολυμπιακούς Αγώνες, έπρεπε να διασωθούν ευαίσθητα ευρήματα και να συντονιστεί ένα πολύπλοκο δίκτυο οργανισμών. Οι διαχειριστές του έργου έχουν κάθε λόγο να αντλούν ικανοποίηση από τη δουλειά τους.

Ώθηση σε απασχόληση και τουρισμό

Η μείωση της διάρκειας διαδρομών, σε συνδυασμό με την ευφάνταστη έκθεση ανασκαφικών ευρημάτων σε σταθμούς, αποτελούν καλοδεχούμενα κίνητρα για να προσελκύσουν επισκέπτες στην πόλη· το ίδιο το μετρό συνιστά βιτρίνα της αθηναϊκής κληρονομιάς. Αν και ωφελεί την τουριστική βιομηχανία, το μετρό κατασκευάστηκε πρωτίστως για τους Αθηναίους. Πλέον το μετρό εξυπηρετεί απομακρυσμένες περιοχές της πόλης, που ως αποτέλεσμα αναζωογονούνται, καθώς διευκολύνεται η μετακίνηση των εργαζομένων. Για πολλούς κατοίκους, η καθημερινή μετακίνηση προς και από τη δουλειά έχει συντομευθεί κατά πολύ.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

<http://www.ametro.gr/page/>

Αποφόρτιση της κυκλοφορίας της Αθήνας

CZECHINVEST – ΣΗΜΕΙΟ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΕΞΥΠΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι επενδύσεις και η επιχειρηματική ανάπτυξη αποτελούν τις δύο κεντρικές δραστηριότητες της CzechInvest, ενός οργανισμού που παρέχει δωρεάν υπηρεσίες σε εγχώριες και ξένες εταιρείες από το 1992. Με αυτό τον τρόπο έχει συντελέσει αποφασιστικά στην υλοποίηση 1 200 επενδύσεων αξίας περίπου 650 δισ. τσέχικων κορωνών (€26 δισ.).

Το 2004 η CzechInvest άρχισε να διοχετεύει ευρωπαϊκές επιδοτήσεις σε επιχειρήσεις με έδρα στην Τσεχική Δημοκρατία. Μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος για τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις, η CzechInvest διέθεσε στις επιχειρήσεις αυτές γύρω στα €350 εκατ.

Περιφερειακή χρηματοδότηση	€4,9 εκατ. το 2007
και επιπλέον	€5,09 εκατ. το 2008

Ακολουθώντας τις αγορές

Ενώ αρχικά η CzechInvest επικεντρωνόταν σε έργα της μεταποιητικής βιομηχανίας (αυτοκίνητα, ηλεκτρονικά, αεροδιαστημική), σήμερα ασχολείται κυρίως με έργα στον τομέα της E&A (τεχνολογικοί πόλοι) και υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων (κέντρα εξυπηρέτησης πελατών, χρηματοοικονομικές και λογιστικές υπηρεσίες).

Μεγαλύτερος πελάτης της CzechInvest είναι η Hyundai. Ένα ολοκαίνουργιο εργοστάσιο αξίας €1 δισ. κατασκευάζεται στη βόρεια Μοραβία και θα προσφέρει θέσεις εργασίας σε περίπου 12 000 ανθρώπους.

Οικοδομώντας μια καλή φήμη

Η CzechInvest θεωρείται πλέον ως το σημείο εκκίνησης για έξυπνες επενδύσεις, έχοντας αποκτήσει τη φήμη του πιο αποδοτικού φορέα διαμεσολάβησης στην Τσεχική Δημοκρατία. Ποιοι είναι λοιπόν οι βασικοί συντελεστές της επιτυχίας της;

- Σε ολόκληρη την Τσεχική Δημοκρατία άνοιξαν περιφερειακά υποκαταστήματα, 13 συνολικά, με το σλόγκαν: 'προς τον πελάτη'. Αυτό επέτρεψε στον οργανισμό να παράσχει συστηματικά υψηλή ποιότητα υπηρεσιών στους πελάτες του σε όλες τις αυτοδιοικούμενες περιφέρειες της χώρας.
- Πρωτοποριακή υπήρξε η δημιουργία μιας δωρεάν τηλεφωνικής γραμμής υποστήριξης, εδώ και τέσσερα χρόνια. Η υπηρεσία αυτή έχει απατηθεί σε πάνω από 33 000 κλήσεις σχετικά με τις ευρωπαϊκές επιδοτήσεις.

Όπως εξηγεί η Alexandra Rudysarova, διευθύνων σύμβουλος της CzechInvest, «η Τσεχική Δημοκρατία προσφέρει ένα αρκετά ισχυρό εθνικό πακέτο επενδυτικών κινήτρων. Μπορέσαμε να διαχειριστούμε τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση των πιο πολύτιμων έργων E&A, και οι επενδυτές χαίρονται γι' αυτό».

Αντιμετώπιση των προκλήσεων

Μια μείζων δοκιμασία που είχε να υπερκεράσει η CzechInvest ήταν η εύρεση πόρων για την πρόσληψη προσωπικού για τα περιφερειακά υποκαταστήματά της, κατάφερε όμως να πείσει τις τράπεζες να της δανείσουν τα απαιτούμενα ποσά. Κατόπιν το θέμα ήταν η εύρεση του κατάλληλου προσωπικού. Αυτό πολλές φορές πήρε έως και έξι μήνες. Ιδανικά, οι υποψήφιοι θα έπρεπε να έχουν εμπειρία από το χώρο των επιχειρήσεων, για να αντιλαμβάνονται τις ανάγκες των ιδιωτικών εταιρειών και να είναι σε θέση να μιλούν τη γλώσσα τους.

Δίνοντας το παράδειγμα

Το δίκτυο περιφερειακών υποκαταστημάτων θεωρείται υψηλού επαγγελματισμού και θα διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της νέας περιόδου προγραμματισμού 2007-13. Εκείνο το διάστημα οι εταιρείες που λειτουργούν εκτός της πρωτεύουσας θα λάβουν επιδοτήσεις ύψους πάνω από €3,6 δισ. από το επιχειρησιακό πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την καινοτομία.

Διαπιστώνονται εξαιρετικές δυνατότητες για τη μεταφορά της προσέγγισης σε άλλα περιβάλλοντα και χώρες, εφόσον βρεθεί ένας ισχυρός και πειστικός ηγέτης όπως η CzechInvest.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:
www.czechinvest.org

Ωθηση στις επιχειρήσεις στην Τσεχική Δημοκρατία

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΟΥ ΛΑΧΤΙ – Ο ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Το 2000-06 το Επιστημονικό και Επιχειρηματικό Πάρκο του Λάχτι (Lahti) έλαβε:

€855 982 από το ΕΤΠΑ

συνολικά κονδύλια ύψους €2 463 179

Κάποτε πόλος βαριάς βιομηχανίας, το Λάχτι της νότιας Φινλανδίας δέχτηκε βαρύ πλήγμα από την κατάρρευση της σημαντικότερης αγοράς του, της Σοβιετικής Ένωσης. Ένα τρίτο των ξύλινων, μεταλλικών και πλαστικών προϊόντων που κατασκευάζονταν στην πόλη προοριζόταν να διασχίσει τα σύνορα. Συνεπώς, όταν αυτό έλαβε τέλος, η πόλη αποχαιρέτησε και την ευημερία της. Με τη χρηματοδοτική υποστήριξη όμως του ΕΤΠΑ η πράσινη βιομηχανία καθαρής τεχνολογίας ανθεί σε μια πόλη όπου δέσποζαν τα χυτήρια κι οι βιομηχανίες χαρτοπολτού. Το 2000, η οικονομία πάλευε ακόμη να απορροφήσει τις μεταβολές και η ανεργία της περιφέρειας ανερχόταν γύρω στο 12%.

Το πάρκο σήμερα στεγάζει περίπου 120 επιχειρήσεις, μια κοινοπραξία πέντε πανεπιστημίων και δημόσιων αναπτυξιακών οργανισμών. Πώς λοιπόν άρχισαν όλα;

Το μυστικό της επιτυχίας

Ένας από τους κεντρικούς στόχους της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιφέρειας ήταν η αύξηση και ενίσχυση της ελκυστικότητας και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Επιστρατεύτηκαν δύο προσεγγίσεις: η ανάπτυξη των ΜΜΕ και του περιβάλλοντος όπου λειτουργούσαν, και η υποστήριξη στις νέες τεχνολογίες και την εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτής της ιεράρχησης, το ΕΤΠΑ

χρηματοδότησε τα περιβαλλοντικά έργα των επιχειρήσεων που συμμετείχαν, αποσκοπώντας στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων, και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης μέσω της καινοτομίας. Η υποστήριξη ενσωμάτωσε ακόμη την επιδίωξη της αναβάθμισης των διεθνών δεσμών.

Η γεωγραφία έπαιξε επίσης το ρόλο της: η λίμνη Βεσιγιάρβι (Vesijärvi) παρουσιάζει ερευνητικό ενδιαφέρον και προσελκύει στην περιοχή μέλη της επιστημονικής κοινότητας, ενώ το 2005 το Λάχτι ωφελήθηκε από την ίδρυση ενός περιφερειακού συστήματος καινοτομίας.

Όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη, η περιφέρεια διέθετε σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες. Κάθε περιφερειακό συμβούλιο συγκεκριμενοποιούσε την κατανομή έργων ανά καθορισμένους τομείς-κλειδιά χρησιμοποιώντας το περιφερειακό πρόγραμμα ως κατευθυντήριο άξονα, και αποφάσιζε την μακροπρόθεσμη στρατηγική σύμφωνα με εκείνες τις παραμέτρους. Αυτό επέτρεπε στην Περιφέρεια Πείγιατ Χέμε (Päijät-Häme) να εστιάσει τις ενέργειές της στις πλεονεκτικές πτυχές της περιοχής.

Στο πάρκο

Το Επιστημονικό και Επιχειρηματικό Πάρκο βρίσκεται στην αιχμή της περιβαλλοντικής τεχνολογίας και λειτουργεί ως πόλος έλξης για την περιβαλλοντική έρευνα, την εκπαίδευση και τις επιχειρήσεις. Συντονίζει τον συνεργατικό σχηματισμό καθαρής τεχνολογίας, με κύρια πεδία εξειδίκευσης την ανακύκλωση, την αποδοτική χρήση υλικών, την ενεργειακή αποδοτικότητα και τον καθαρισμό του νερού.

Πανεπιστήμια, εταιρείες, αναπτυξιακοί οργανισμοί, χρηματοδοτικοί οργανισμοί και δήμοι συσσωματώθηκαν για να προσφέρουν υπηρεσίες και έργα απολύτως βασισμένα στις ανάγκες των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν αναλάβει συντονιστικό ρόλο σε όλες τις δραστηριότητες. Το 12% της ιδιοκτησίας ανήκει σε ιδιώτες.

Το πάρκο κατέγραψε το 2009 κύκλο εργασιών €7,2 εκατ., εκ των οποίων περίπου €0,9 εκατ. (12%) αποτελεί χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ, €2,7 εκατ. προήλθε από άλλες δημόσιες πηγές (υπουργεία, Tekes κλπ.) και το ΕΚΤ, €1,5 εκατ. από ιδιώτες μετόχους και €2,1 εκατ. από δήμους (κυρίως την πόλη του Λάχτι).

Δουλεύοντας για το μέλλον

Χάρη στην αδιάλειπτη έμφαση στην ενίσχυση της εμπειρογνωμοσύνης, η ανακύκλωση και η διαχείριση αποβλήτων πλέον συνιστούν το 50% των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή, ενώ η αυξανόμενη σημασία της ενεργειακής αποδοτικότητας και των κλειστών κυκλωμάτων για τις παραδοσιακές βιομηχανίες δικαιώνει το ιδιαίτερο βάρος που έχει δώσει το ΕΤΠΑ στο συγκεκριμένο τομέα.

Το Επιστημονικό και Επιχειρηματικό Πάρκο του Λάχτι έχει εξελιχθεί στον κορυφαίο πόλο περιβαλλοντικής τεχνολογίας στην Φινλανδία. Ο συνεργατικός σχηματισμός καθαρής τεχνολογίας έχει προσελκύσει πολλές ανερχόμενες εταιρείες διεθνούς εμβέλειας. Το 2006 το πάρκο είχε συγκεντρώσει 70 καθιερωμένες επιχειρήσεις, 41 εταιρείες εκκόλαψης και γύρω στους 200 ενεργούς εταιρείες συμμετοχών. Μεταξύ 2005 και 2007 επενδύθηκαν πάνω από €30 εκατ. και δημιουργήθηκαν στην περιφέρεια 170 νέες θέσεις εργασίας.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

<http://www.lahtisbp.fi/en>

Νέο επιχειρηματικό πάρκο με πράσινους προσανατολισμούς

ΣΥΝΔΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΥ ΖΑΛΤΣΜΠΟΥΡΓΚ ΜΕ ΕΚΕΙΝΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Σε μια περιφέρεια χωρίς έστω μία γυναίκα μεταξύ των 15 δημάρχων της, η θέση της διαχειρίστριας του περιφερειακού προγράμματος για τις ίσες ευκαιρίες υποσχόταν άφθονες προκλήσεις. Από τότε που η **Andrea Schindler-Perner** την ανέλαβε πριν από οκτώ χρόνια, η αγροτική περιοχή του **Λουνγκάου (Lungau)** στην Αυστρία έχει διανύσει μεγάλη απόσταση.

Όταν διορίστηκε το 2002, οι υποδομές που θα επέτρεπαν στις γυναίκες να επιτύχουν μια ισορροπία ανάμεσα στην εργασία και την οικογένεια, όπως οι ολοήμεροι παιδικόι σταθμοί, ήταν ουσιαστικά ανύπαρκτες. Στοιχεία εκείνης της περιόδου καταμαρτυρούν αυτό το έλλειμμα: λιγότερες από τις μισές μητέρες εργάζονταν, κερδίζοντας πάνω από 30% λιγότερα από τους άνδρες, ενώ πάνω από 80% των γυναικών αποφοίτων πανεπιστημίου εγκατέλειπαν την περιοχή.

Η θέση της Schindler-Perner δημιουργήθηκε χάρη στη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ακριβώς για να αντιστραφεί αυτή η κατάσταση.

«Η αρχή ήταν δύσκολη», θυμάται η Schindler-Perner. «Ήμουν η μόνη γυναίκα μέσα σε μια ομάδα ανδρών υπεύθυνων για τη λήψη αποφάσεων, χωρίς πολιτική ισχύ, προσωπικό και προϋπολογισμό.» Οι προκλήσεις δεν εξαντλούνταν στις πατριαρχικές δομές. Υπήρχε επίσης μια απόλυτη έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με την όλη έννοια της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου.

Εκείνη όμως ήταν αποφασισμένη να αλλάξει την κατάσταση. Μητέρα δύο παιδιών η ίδια, είχε βιώσει τη δυσκολία της συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, όταν επέστρεψε στην περιφέρεια του Λουνγκάου μετά την αποφοίτησή της: «Αν δεν με είχαν βοηθήσει η μητέρα κι ο σύζυγός μου, δεν θα είχα μείνει».

‘Pagitsch Kinderland’ – ολόημερη εταιρική παιδική φροντίδα για όλο το χρόνο

Η κατανόηση, από πρώτο χέρι, της ανάγκης για παιδική φροντίδα αποτέλεσε την κινητήρι δύναμη για την Schindler-Perner κατά τη δημιουργία παιδικού σταθμού για την κατασκευαστική εταιρεία Pagitsch. Η ταχέως αναπτυσσόμενη επιχείρηση, που τότε απασχολούσε γύρω στα 160 άτομα, ήρθε σε επαφή μαζί της ζητώντας τη βοήθειά της για την εύρεση υποψηφίων γυναικών υπαλλήλων, για την κάλυψη των διογκούμενων περιφερειακών αναγκών της σε προσωπικό. Έπειτα από μια έρευνα που ανέδειξε ως σημαντικό κίνητρο την πρόβλεψη σωστής μέριμνας για τα παιδιά, τέθηκε σε εφαρμογή το πιλοτικό έργο ‘Pagitsch Kinderland’.

Με τη συγχρηματοδότηση του ΕΤΠΑ, καθώς και εθνικών πόρων, άνοιξε τις πόρτες του το 2006 προσφέροντας επαγγελματικές υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας για παιδιά 2-14 ετών σε ομάδες έως και 16 παιδιών, έξι ημέρες την εβδομάδα, δώδεκα μήνες το χρόνο. Οι ώρες λειτουργίας έχουν ρυθμιστεί ανάλογα με τις ανάγκες των εργαζόμενων γονιών.

‘PAGITSCH KINDERLAND’ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- Συνολικός προϋπολογισμός για ένα έτος (2006): €105 000
- Συμβολή ΕΤΠΑ: €47 250 (45%)
- Άλλες πηγές χρηματοδότησης: Πόροι κρατιδίου Ζάλτσμπουργκ: €15 750

Ενώ ξεκίνησε με μία ομάδα, η επιτυχία ήταν τέτοια, ώστε το 2008 προστέθηκε δεύτερη. Μόνο το 2009, η Pagitsch προσέλαβε 11 γυναίκες με παιδιά.

Το έργο έλαβε πολλά βραβεία για την προώθηση των ίσων ευκαιριών καθώς και εταιρικής κοινωνικής ευθύνης από το κρατίδιο του Ζάλτσμπουργκ και το ομοσπονδιακό υπουργείο Οικονομίας της Αυστρίας.

‘Lungauer Frauen Netzwerk’ – ισχυροποίηση των γυναικών μέσω δικτύωσης

Αναγνωρίζοντας ότι η δικτύωση γυναικών προσηλωμένων στην αναγνώριση της διάστασης του φύλου θα ήταν χρήσιμη, η Schindler-Perner άρχισε να οργανώνει συναντήσεις. Έτσι γεννήθηκε το ‘Lungauer Frauen Netzwerk’ (Δίκτυο Γυναικών του Λουνγκάου). Έπειτα από ένα χρόνο εντατικής προετοιμασίας, το δίκτυο υπέβαλε αίτηση για χρηματοδότηση από το Leader+, με αίσια έκβαση.

Μέσω εκδηλώσεων, εκπαιδευτικών συνεδριών, ανταλλαγής πληροφοριών και της παρουσίας των μέσων ενημέρωσης, το δίκτυο έχει κατορθώσει να ενισχύσει το ρόλο των γυναικών στη λήψη αποφάσεων και να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα φύλου.

LUNGAUER FRAUEN NETZWERK – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- Συνολικός προϋπολογισμός για τρία έτη (2003-06): €39 000
- Συμβολή ΕΓΤΠΕ: €20 670 (53%)

Ο δρόμος που ανοίγεται μπροστά

Η μελέτη της περίπτωσης του Ζάλτσμπουργκ καταδεικνύει ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές, καθώς και σε όλα τα στάδια αυτών, μπορεί να αποφέρει οφέλη για την περιφερειακή ανάπτυξη, εφόσον υποστηρίζεται από τη συγκρότηση φορέων προώθησης των ίσων ευκαιριών με ισχυρή πολιτική δέσμευση. Η περιφέρεια έχει σημειώσει ορισμένα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την ισότητα των φύλων, όχι επειδή η ισότητα των φύλων αποτελούσε οριζόντια προτεραιότητα, αλλά χάρη στη δημιουργία ενός φορέα υλοποίησης (δύο φορέων προώθησης σχεδίων σχετικών με την ισότητα των φύλων).

Αισθάνεται ικανοποιημένη με τα μέχρι τώρα αποτελέσματα: «Κινούμαστε προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά έχουμε ακόμη πολύ δρόμο να διανύσουμε», δηλώνει. Η μακροπρόθεσμη δέσμευση είναι απαραίτητη για να γίνουν οι ίσες ευκαιρίες πραγματικότητα στην περιφέρεια αυτή.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

- <http://www.lungauerfrauennetzwerk.at/>
- <http://www.pagitsch.at/>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΕ ΠΟΙΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ;

Αφού έχει αποφασιστεί το θέμα της αξιολόγησης και τα βασικότερα ερωτήματα, η επιλογή μεθόδων αποτελεί κρίσιμο βήμα. Οι μέθοδοι δεν είναι σημαντικές μόνο για το άτομο ή την εταιρεία που διενεργεί την αξιολόγηση. Κάθε δήμος, περιφέρεια ή διοικητική αρχή που αναθέτει αξιολογήσεις θα έπρεπε να διαθέτει τουλάχιστον μια επισκόπηση των διαθέσιμων μέσων, με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους. Τέλος – αλλά εξίσου σημαντικό – οι μέθοδοι διαφέρουν ως προς το βαθμό εξειδίκευσης και το κόστος τους.

Η πρόκληση της επιλογής κατάλληλων μεθόδων υπήρξε ιδιαίτερα πιστική κατά το διάστημα που η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής σχεδίαζε την προσέγγισή της στην εκ των υστέρων αξιολόγηση της περιόδου 2000-06, με περισσότερα από 230 προγράμματα των Στόχων 1 και 2, με διαφορετικά μεγέθη (από €6 εκατ. ως €6 δισ.!) και περιεχόμενο, και 25 εμπλεκόμενα κράτη μέλη. Προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα της αξιολόγησης, μια από τις πρώτες αποφάσεις ήταν να επιλεγούν τομείς παρέμβασης ζωτικής σημασίας, και πάντως τους να προσαρμοστούν τα ερωτήματα και οι μέθοδοι. Εκτός αυτού, μια σειρά ζητημάτων προσέλκυσε πανεπιστημιακούς και συμβούλους διάφορων σχετικών ειδικοτήτων.

Η επιλογή των σωστών μεθόδων αξιολόγησης είναι ουσιώδης. Εντούτοις, δεν υπάρχει μέθοδος που να μπορεί να απαντήσει σε όλα τα ερωτήματα. Οι μέθοδοι εξαρτώνται από τα ερωτήματα που χρήζουν απάντησης, τα δεδομένα και τους χρήστες τους. Κάθε μέθοδος έχει τα όριά της, υπόκειται σε σφάλματα και συλλαμβάνει μόνο ένα μικρό μέρος της πολυπλοκότητας των κοινωνιών μας.

Λογοδοσία: πού δαπανήθηκαν τα χρήματα;

Η καλή χάραξη πολιτικής χρειάζεται καλές αναφορές και καλή λογιστική. Οι υπεύθυνοι διαμόρφωσης πολιτικής επιθυμούν να γνωρίζουν τι έχει παραχθεί με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων (π.χ. πόσες νεοσύστατες επιχειρήσεις έλαβαν ενίσχυση). Σήμερα τα περισσότερα προγράμματα συλλέγουν τέτοια στοιχεία ως δείκτες εκρῶν.

Η πρώτη εργασία στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης ήταν η συγκέντρωση τέτοιων πληροφοριών πάνω στα υλικά αποτελέσματα των προγραμμάτων. Αυτό δεν συνιστά ακόμη αξιολόγηση, αλλά ένα πρώτο βήμα, καθώς και μια κατηγορία στοιχείων ιδιαίτερα επιθυμητή από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Οι ομάδες αξιολόγησης εξέτασαν στοιχεία των συστημάτων παρακολούθησης των κρατών μελών. Σύντομα αποδείχθηκε ότι αυτές οι πληροφορίες, αν και συχνά πολύτιμες για τα επιμέρους προγράμματα, είχαν μεγάλα κενά και αδυνατούσαν να δώσουν μια συνεκτική εικόνα για το σύνολο των κρατών μελών. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κύριους τομείς παρέμβασης πρόσφεραν οι έρευνες.

Ποιοτικές μέθοδοι: Εκπληρώνουν τα προγράμματα της Πολιτικής Συνοχής πραγματικές ανάγκες; Τι συμβαίνει στ' αλήθεια πίσω από τα προγράμματα; Γιατί κάποια λειτούργησαν καλύτερα από άλλα;

Μόνοι οι αριθμοί δεν αρκούν για να πείσουν τους φορολογούμενους και τους διαμορφωτές πολιτικής ότι το δημόσιο χρήμα επενδύθηκε σωστά. Γι' αυτό το λόγο, η εκ των υστέρων αξιολόγηση έκανε εκτεταμένη χρήση περιπτωσιολογικών μελετών. Συνολικά συμπεριλήφθηκαν 84 περιπτωσιολογικές μελέτες και 39 παραδείγματα καλών πρακτικών. Οι περισσότερες ομάδες αξιολόγησης πήραν συνεντεύξεις από ενδιαφερόμενους παράγοντες, με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών και την επαλήθευση των ευρημάτων. Τέτοιες ποιοτικές έρευνες μπορούν να προσφέρουν μεγάλο πλούτο πληροφοριών, πέρα από τα ποσοτικά προσδιορίσιμα αποτελέσματα, ο οποίος είναι ιδιαίτερα χρήσιμος για τους αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής, όσον αφορά την κατανόηση του πραγματικού αντικτύπου των δημόσιων πολιτικών.

Αυτές οι μέθοδοι επιδιώκουν να απαντήσουν σε ερωτήματα όπως γιατί μια δέσμη παρεμβάσεων παράγει αποτελέσματα, τόσο ηθελήμενα όσο και μη, για ποιον και σε ποιο πλαίσιο. Η προσέγγιση αυτή δεν παράγει αριθμούς, αλλά μια αφήγηση. Βασίζεται στην ιδέα μιας θεωρίας της αλλαγής. Γι' αυτό η συγκεκριμένη ομάδα μεθόδων ονομάζεται επίσης αξιολόγηση επιπτώσεων βάσει θεωρίας.

Δοκιμάζοντας την αξιολόγηση αντικτύπου μέσω αντιπαραδειγμάτων στα προγράμματα του ΕΤΠΑ

Υπάρχει μια ομάδα μεθόδων, η οποία είναι εξαιρετικά δημοφιλής και αποδεκτή στις φυσικές και κοινωνικές επιστήμες, αλλά δεν έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως στην αξιολόγηση των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ: η αξιολόγηση αντικτύπου μέσω της ανάλυσης αντιπαραδειγμάτων. Η κεντρική ιδέα των μεθόδων αντιπαραδειγμάτων είναι να αναπαραστήσουν τι θα είχε συμβεί δίχως την παρέμβαση.

Καθώς τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης δεν μπορούν να επαναληφθούν με πανομοιότυπο τρόπο κάτω από ελεγχόμενες συνθήκες, όπως τα πειράματα φυσικής ή χημείας, ο μόνος τρόπος να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα είναι η σύσταση ομάδων ελέγχου. Για παράδειγμα, εάν έχουμε ένα πρόγραμμα ενίσχυσης νεοσύστατων επιχειρήσεων, θα ήταν σημαντικό να αντιπαραθέσουμε την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που ενισχύθηκαν με δημόσιο χρήμα με την ανάπτυξη μιας ομάδας επιχειρήσεων που δεν έλαβαν τέτοια ενίσχυση. Στην καλύτερη περίπτωση,

σπάνια όμως επικτική στην πολιτική συνοχής, αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με μια τυχαία επιλογή δικαιούχων από ένα μεγάλο σύνολο αιτήσεων.

Οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τις καλές πολιτικές

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΜΕΣΩ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αποδίδει ένα πρόγραμμα;

- Τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη μελέτη
- Ανάλυση επίπτωσης διαφοροποιημένου δείγματος
- Ασυνέχεια σχεδιασμού
- Μέθοδοι αντιστοίχισης
- Εργαλειακές μεταβλητές

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

- Μακροοικονομικά πρότυπα (π.χ. Hermin, QUEST)
- Τομεακά πρότυπα (π.χ. Transtools)
- Ανάλυση εισροών-εκροών
- Πίνακες κοινωνικής λογιστικής

Διαφορετικές τεχνικές υφίστανται για τη σύσταση ομάδων ελέγχου (π.χ. ανάλυση επίπτωσης διαφοροποιημένου δείγματος, τεχνικές αντιστοίχισης). Πολλές από αυτές εφαρμόστηκαν δοκιμαστικά σε μια μελέτη για την επενδυτική υποστήριξη σε επιχειρήσεις στον γερμανικό τομέα Στόχου 1. Η μελέτη κατέδειξε ότι το μέσο στήριξης οδήγησε σε πρόσθετες επενδύσεις στις επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν. Είναι εύλογο να διατυπώσουμε μια αιτιακή ερμηνεία αυτών των διαφορών, στηριγμένοι σε εμπειρικά στοιχεία και κάποιες παραδοχές.

Ανάπτυξη προτύπων – μια ευρύτερη άποψη

Όλες οι προαναφερόμενοι μέθοδοι εξετάζουν τα αποτελέσματα των προγραμμάτων κάτω από ένα σχετικά στενό πρίσμα. Αδυνατούν να συλλάβουν την οικονομία ως ολότητα, περιλαμβανομένης της αλληλεπίδρασης ενός προγράμματος με την οικονομία. Τα πρότυπα συμβάλλουν στη διερεύνηση αυτών των ζητημάτων. Σκοπός τους είναι να αναπαραστήσουν τους βασικούς μηχανισμούς ενός ολόκληρου οικονομικού συστήματος, το οποίο μπορεί να αντιστοιχεί σε μια περιφέρεια ή ένα έθνος κράτος. Το πρότυπο θα μπορούσε για παράδειγμα να εξετάσει εάν οι νεοσύστατες επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν πράγματι πρόσφεραν θέσεις εργασίας στην οικονομία, ή εάν απλώς ανάγκασαν επιχειρήσεις που δεν ενισχύθηκαν να κλείσουν.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση χρησιμοποίησε δύο διαφορετικά πρότυπα για τις περιφέρειες του Στόχου 1: Hermin και QUEST. Οι προσομοιώσεις τους πρόσφεραν στοιχεία για τις επιπτώσεις των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, την απασχόληση και το μετοχικό κεφάλαιο της οικονομίας. Τα πρότυπα είναι επίσης δυνατόν να περιορίζονται σε έναν τομέα. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής δοκίμασε ένα τομεακό πρότυπο για τις μεταφορές (Transtools).

Κατά την επεξεργασία των αποτελεσμάτων των προτύπων, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι τα πρότυπα είναι απλοποιήσεις της

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΘΕΩΡΙΑΣ

Γιατί αποδίδει ένα πρόγραμμα;

- Έρευνες δικαιούχων
- Περιπτωσιολογικές μελέτες, συνεντεύξεις
- Ρεαλιστική αξιολόγηση
- Συμμετοχική αξιολόγηση

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

- Ανάλυση κόστους-οφέλους
- Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας
- Ανάλυση πολλαπλών κριτηρίων
- Εξαρτημένη αξιολόγηση

πραγματικότητας, παρά το δέος που προκαλούν τα μαθηματικά που χρησιμοποιούν. Οι απλοποιήσεις και οι παραδοχές που ενσωματώνονται στο πρότυπο πρέπει να γίνονται σαφείς στον χρήστη, διαφορετικά τα πρότυπα ενδέχεται να δημιουργήσουν μια παραπλανητική εντύπωση 'ακρίβειας'.

Ανταγωνισμός εναλλακτικών έργων – τώρα τι κάνουμε;

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής συχνά βρίσκονται αντιμέτωποι με καταστάσεις όπου διαφορετικά έργα ή προγράμματα διαγωνίζονται για χρηματοδότηση. Η ανάλυση κόστους-οφέλους είναι η πιο γνωστή τεχνική στο πεδίο αυτό. Επιδίωκει να υποστηρίξει τις αποφάσεις για δημόσια έργα, συνηγορώντας όλα τα κόστη και τα οφέλη τους, και αντιπαραβάλλοντάς τα με τα αποτελέσματα άλλων έργων. Προκειμένου να καταστεί δυνατός ο συνυπολογισμός τους, κόστη και οφέλη εκφράζονται με νομισματικούς όρους. Την τρέχουσα περίοδο η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής δοκιμάζει την ωφελιμότητα τέτοιων αναλύσεων μετά την ολοκλήρωση του έργου, για όσα έργα ενισχύθηκαν από το ταμείο συνοχής το 2000-06.

Πώς θα προχωρήσουμε

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αδυνατεί από μόνη της να προμηθεύσει πλήρη τεκμηρίωση για την απόδοση της πολιτικής συνοχής. Γι' αυτό το λόγο ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν κάποιες από τις πιο σχολαστικές μεθόδους κατά τις αξιολογήσεις τους. Όσο περισσότερες αξιολογήσεις με αξιόπιστα στοιχεία για διαφορετικές πτυχές της πολιτικής διαθέτουμε, τόσο ακριβέστερη εικόνα θα οικοδομήσουμε για τη συνολική απόδοσή της.

Συνοψίζοντας, δεν υπάρχει μία μαγική μέθοδος που να είναι σε θέση από μόνη της να μας πει με απλό τρόπο αν τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής πέτυχαν ή όχι. Εντούτοις, οι αξιολογήσεις που βασίζονται σε ποικίλες μεθόδους προσφέρουν στοιχεία, βάσει των οποίων μπορούν να κριθούν επιτυχημένα.

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ, ΔΕΙΤΕ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙ ΜΕΘΟΔΩΝ ΣΤΟ EVALSED:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/sourcebooks/method_techniques/index_en.htm

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ

Η αξιολόγηση είναι ενσωματωμένη σε όλες τις πτυχές της πολιτικής συνοχής. Όταν οι Ευρωπαίοι ηγέτες αποφασίζουν για τον προϋπολογισμό της, αυτό πρέπει να μεταφραστεί σε στόχους σε επίπεδο κράτους μέλους, περιφέρειας και εν τέλει έργου. Οι σαφείς επιδιώξεις και στόχοι σε κάθε επίπεδο καταδεικνύουν τη συνδρομή των έργων στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης. Η αξιολόγηση συμβάλλει τόσο στον καθορισμό των στόχων όσο και στην εξέταση της εκπλήρωσής τους.

Οι περιφέρειες είναι υπεύθυνες για την αξιολόγηση των προγραμμάτων τους, για να διαπιστώσουν αν οι επιδόσεις τους ανταποκρίνονται στο σχέδιο και να προβούν στις απαιτούμενες βελτιώσεις, αν αυτό δεν συμβαίνει. Την περίοδο 2007-13 οι περιφερειακές και εθνικές αρχές διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια ως προς το αντικείμενο και το χρόνο της αξιολόγησης. Το βασικότερο είναι ότι οι αξιολογήσεις θα πρέπει να σχεδιάζονται σύμφωνα με τις ανάγκες τους: αν έχουν ανάγκη τα αποτελέσματα, τότε είναι πιο πιθανό να τα χρησιμοποιήσουν!

Στο άρθρο αυτό, συντονιστές προγραμμάτων από τέσσερις περιοχές της ΕΕ, τη Γαλλία, την Πολωνία, τη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία στη Γερμανία, και την Αυστρία, μας περιγράφουν πώς η αξιολόγηση τους βοηθάει στη λειτουργία αποτελεσματικών προγραμμάτων, που εκπληρώνουν τους στόχους της Πολιτικής Συνοχής.

Γαλλία

Η γαλλική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης υπήρξε παραδοσιακά συγκεντρωτική. Τα τελευταία 20 χρόνια η εθνική προσέγγιση σχεδιασμού έχει μετακινηθεί προς την αποκέντρωση, με μεγαλύτερες ευθύνες για τις τοπικές αρχές. Επιπλέον, από το 2000 διατυπώνεται ένα διαρκές αίτημα για καλύτερο συντονισμό ανάμεσα στα προγράμματα του ΕΤΠΑ και τα Contrats de plan Etat-Région (CPER), προγράμματα συγχρηματοδότησης από Κράτος και περιφέρειες, τα οποία εισήγαγε η πολιτική αποκέντρωσης που εφαρμόστηκε στη χώρα τη δεκαετία του 1980.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, τα CPER εναρμονίστηκαν με την επταετή περίοδο προγραμματισμού του ΕΤΠΑ (2000-06). Αυτό αποσκοπούσε στην προώθηση πιο συνεκτικών δράσεων και την αύξηση της ικανότητας μόχλευσης των εγχώριων και κοινοτικών κονδυλίων. Κατά το διάστημα αυτό, η αξιολόγηση συνεισέφερε πρόσθετη αξία στα CPER, εισάγοντας νέες πρακτικές όπως η ενδιάμεση αξιολόγηση και προάγοντας μια ισχυρότερη κουλτούρα αξιολόγησης σε επίπεδο τόσο κρατικής όσο και περιφερειακής διοίκησης. Η ευθυγράμμιση με το πρόγραμμα του ΕΤΠΑ ενισχύθηκε περαιτέρω την τρέχουσα περίοδο, μέσω της εισαγωγής εκ των προτέρων αξιολογήσεων των CPER, της συγκρότησης κοινών

Το DATAR είναι το αρμόδιο εθνικό όργανο για το χωροταξικό σχεδιασμό και τις πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης στη Γαλλία, παρέχοντας τις κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της εθνικής στρατηγικής. Είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία και το συντονισμό της αξιολόγησης των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ και των CPER, προτείνει μεθοδολογίες και εκπονεί εθνικές θεματικές αξιολογήσεις. Σε περιφερειακό επίπεδο, υπεύθυνες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση είναι οι νομαρχίες που βρίσκονται σε εταιρική σχέση με τις περιφερειακές αυτοδιοικήσεις (με την εξαίρεση της περιφερειακής αρχής της Αλσατίας, στην οποία έχει εκχωρηθεί η εν λόγω αρμοδιότητα).

περιφερειακών επιτροπών αξιολόγησης και της διενέργειας κοινών αξιολογήσεων για τα προγράμματα του ΕΤΠΑ και τα CPER.

Εξαιτίας ενός περίπλοκου θεσμικού καταμερισμού αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφερειών και κεντρικής διοίκησης, η παρακολούθηση των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί αληθινή πρόκληση. Πριν από το 2000, οι περιφέρειες χρησιμοποιούσαν το δικό τους σύστημα παρακολούθησης, το οποίο δεν ήταν πάντα συμβατό με εκείνο της κεντρικής διοίκησης, καθιστώντας αδύνατη την ενοποίηση των δεδομένων που συγκεντρώνονταν από τις περιφέρειες. Η περίοδος 2000-06 χαρακτηρίστηκε από την εισαγωγή του Presage, ενός συστήματος για την παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούσε το ΕΤΠΑ. Όσον αφορά τις δραστηριότητες αξιολόγησης, το σύστημα αυτό επεκτάθηκε για να καλύψει τις δραστηριότητες παρακολούθησης των CPER κατά την τρέχουσα περίοδο. Αν και η παρακολούθηση θεωρείται συχνά ως διοικητικό βάρος, λειτούργησε ως χρήσιμο εργαλείο εκμάθησης τόσο για τους εταίρους έργων όσο και για τις περιφερειακές αρχές.

Πολωνία

Εν όψει της ένταξής της στην ΕΕ το 2004, η Πολωνία ήρθε αντιμέτωπη με το τεράστιο έργο της εκ του μηδενός δημιουργίας συστημάτων αξιολόγησης του αντικτύπου των επενδυτικών προγραμμάτων. Μαζί με άλλα νέα κράτη μέλη, πριν από την οποιαδήποτε αξιολόγηση έπρεπε να συγκροτήσει θεσμικές δομές και ικανότητες. Αυτό το έργο φάνταζε τιτάνιο. Παρ' όλα αυτά, σήμερα η Εθνική Υπηρεσία Αξιολόγησης πάει από το καλό στο καλύτερο, και αυτό που ξεκίνησε ως καθήκον ελέγχου των προγραμμάτων μετατρέπεται πλέον σε υπόδειγμα σύγχρονης διαχείρισης στη δημόσια διοίκηση.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

<http://www.datar.gouv.fr/>

Τα πρώτα βήματα αυτής της διαδρομής έγιναν το 2004, με εντατικές προσπάθειες για τη συγκρότηση ρωμαλέων θεσμών και την εκπαίδευση στελεχών στις τεχνικές αξιολόγησης. Μέχρι το 2006 είχε καλυφθεί αρκετό έδαφος, ώστε να πραγματοποιηθούν εκ των προτέρων αξιολογήσεις για την περίοδο 2007-13 και να τεθούν ευρύτερα ερωτήματα: πώς αξιολογείται ο αντίκτυπος, ποιος θα πρέπει να είναι αρμόδιος γι' αυτό και ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος διάδοσης των πορισμάτων τους. Η σημερινή εικόνα της αξιολόγησης απαρτίζεται από μια εξελισσόμενη σειρά ολοκληρωμένων μελετών και τη συγκέντρωση δεδομένων, για την αποκάλυψη του αληθινού οικονομικού αντικτύπου των επιμέρους έργων και των ευρύτερων, οριζόντιων στόχων των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Έχοντας επιτύχει τόσα πολλά σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, οι Πολωνοί αξιολογητές χαρακτηρίζονται από έναν ενθουσιασμό να μοιραστούν τις γνώσεις τους και να συντηρήσουν την κεκτημένη ταχύτητά τους στο δρόμο της προόδου. Όλοι οι εμπλεκόμενοι είναι αποφασισμένοι να καταστήσουν ευρύτερα γνωστά τα αποτελέσματα της δουλειάς τους και να τα διαδώσουν μέσω συνεδρίων, Διαδικτύου, εκθέσεων και βάσεων δεδομένων προσβάσιμων στο κοινό.

Η εκπαίδευση πάνω στις διαδικασίες αξιολόγησης και η βελτίωση των τεχνικών τους παραμένει στην καρδιά του έργου τους. Η χρηματοδότηση της ΕΕ έχει διασφαλίσει ότι η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να εξελίσσεται διαρκώς, μέσω νέων δυνατοτήτων εκπαίδευσης και της δέσμευσης πόρων για έρευνα στο εν λόγω πεδίο. Αυτό συμπληρώνεται από την πρόσκληση εξωτερικών εμπειρογνομόνων και την αξιοποίηση της εντεινόμενης διεθνούς συνεργασίας. Με τέτοιο ισχυρό συνδυασμό πόρων και αυτοπεποίθησης, η αξιολόγηση στην Πολωνία αποκτά με γοργούς ρυθμούς μια φήμη αξιοζήλευτη.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

Πολωνία - <http://www.mg.gov.pl/English>

Χρηματοδότηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη Ρουνιόν

« Αυτό που
ξεκίνησε ως καθήκον
ελέγχου των προγραμμάτων
μετατρέπεται πλέον
σε υπόδειγμα σύγχρονης
διαχείρισης στη δημόσια
διοίκηση »

Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, Γερμανία

Η πλούσια προϊστορία της παρακολούθησης προγραμμάτων στη Γερμανία παρέχει ένα γερό θεμέλιο για το ολοένα διευρυνόμενο φάσμα δεικτών που μελετώνται σήμερα. Στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, οι αξιολογητές προγραμμάτων συνάγουν τη συνολική εικόνα των επιπτώσεων της περιφερειακής ανάπτυξης μέσω χρηματοοικονομικών στοιχείων και δεδομένων απασχόλησης. Αυτό μας επιτρέπει να διερευνήσουμε πώς το σύνολο των έργων συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καινοτομία, τη σύσταση νέων επιχειρήσεων και τις ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Περνώντας στην αποτίμηση των οριζόντιων στόχων, η διαδικασία αξιολόγησης συνυπολογίζει επίσης τα περιβαλλοντικά οφέλη και την παροχή ίσων ευκαιριών. Ο Martin Hennicke, επικεφαλής της αρχής διαχείρισης στο υπουργείο Οικονομικών και Ενέργειας της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, είναι πεπεισμένος ότι «η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση αποτελεί τη βάση για διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα».

Κάθε πρόταση έργου οφείλει να δικαιολογεί λεπτομερώς το αίτημα χρηματοδότησης από την άποψη του προσδοκώμενου οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού οφέλους. Αυτός ο πλούτος πληροφοριών με το πέρασμα του χρόνου αποφέρει όλο και περισσότερους καρπούς, και όσο πιο λεπτομερικά καταγράφονται τα προσδοκώμενα οφέλη, τόσο πιο χρήσιμα είναι στη διαρκώς εξελισσόμενη διαδικασία αξιολόγησης και καθορισμού συγκεκριμένων οροσήμων.

Για ορισμένα σύνθετα προγράμματα, ειδικά όσα περιλαμβάνουν νέα χρηματοδοτικά μέσα στήριξης, με την ολοκλήρωση του έργου διεξάγεται μια αξιολόγηση σε βάθος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αξιολογητές εξετάζουν ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τα αποτελέσματα των έργων, καθώς και πιο ποιοτικού χαρακτήρα αποτιμήσεις του επιπέδου καινοτομίας και κοινωνικής συμβολής. Κάποιες φορές προσκαλούνται εξωτερικές ομάδες, για την ενίσχυση της εμπειρογνομosούνης σε συγκεκριμένα πεδία, διευκολύνοντας την αποτίμηση της πρόοδοι όσον αφορά ευρύτερους θεματικούς στόχους όπως η Στρατηγική Προστασίας του Περιβάλλοντος.

Όλες αυτές οι επιμέρους εμπειρίες μπορούν να συνθέσουν μια ισχυρή και αξιόπιστη διαδικασία αξιολόγησης, η οποία θα αναδεικνύει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής σε ένα ευρύ φάσμα έργων και θα παρέχει το υπόβαθρο για διαρκείς βελτιωτικές παρεμβάσεις στη διαχείριση μελλοντικών έργων.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία
<http://www.economy.nrw.de/grundsatz/nrwineu/index.php>

« Η πλούσια προϊστορία της παρακολούθησης προγραμμάτων στη Γερμανία παρέχει ένα γερό θεμέλιο για το ολοένα διευρυνόμενο φάσμα δεικτών που μελετώνται σήμερα »

Αυστρία

Κινητήρια δύναμη πίσω από την αξιολόγηση στην Αυστρία υπήρξε ο νέος κανονισμός για τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, ο οποίος ενθάρρυνε μια πιο ανοιχτή, ορθολογική προσέγγιση.

Η συστημική αξιολόγηση, που αποτελεί προϋπόθεση για συστήματα αξιολόγησης προσανατολισμένα στις διαδικασίες, απαιτεί τη διάδοση της γνώσης και τη δικτύωση, ώστε όλοι να γίνουν κοινωνοί των διδαγμάτων που αντλούνται.

Την περίοδο 2000-06 συστήθηκε ένα νέο εργαλείο για τη βελτίωση της επικοινωνίας και του συντονισμού της διαδικασίας αξιολόγησης: το KAP-EVA (Πλατφόρμα Συντονισμού και Εργασίας – Αξιολόγηση) ήρθε την κατάλληλη στιγμή για να υποστηρίξει τις ειδικές, υποχρεωτικές ενδιάμεσες αξιολογήσεις.

Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του 2003, η εταιρεία έρευνας της Άνω Αυστρίας Profactor αξιολογήθηκε σε σχέση με τις περιφερειακές επιπτώσεις των συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ ερευνητικών προγραμμάτων της. Εξετάστηκε σε βάθος ο αντίκτυπος του έργου στις δυνατότητες καινοτομίας των τοπικών και περιφερειακών ΜΜΕ, στην ανάπτυξη υποδομών προσανατολισμένων στην καινοτομία, και στην αναβάθμιση της μεταφοράς τεχνολογίας. Αν και εντοπίστηκαν περιθώρια βελτιώσεων, όπως η ενθάρρυνση λιγότερο καινοτόμων επιχειρήσεων να αποκτήσουν πρόσβαση σε τεχνονγνωσία έρευνας και ανάπτυξης, η αξιολόγηση της Profactor επιβεβαίωσε τις θετικές επιπτώσεις των συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων.

Η προσέγγιση των θεμάτων αξιολόγησης εξελίχθηκε περαιτέρω το 2007-13, με τη διαμόρφωση της ενοποιημένης στρατηγικής διαδικασίας παρακολούθησης 'STRAT.ATplus'. Μια ποσοτική πιλοτική έρευνα για το διάστημα 1995-2007 κατέγραψε το εξής συμπέρασμα: οι περιφέρειες που έλαβαν ενίσχυση την εν λόγω περίοδο αναπτύσσονται καλύτερα από άποψη απασχόλησης και αγοράς εργασίας, και έχουν σημειώσει μεγαλύτερη πρόοδο σε σύγκριση με περιφέρειες που δεν έλαβαν ενίσχυση. Ο αριθμός των αποκεντρωμένων δομών ενεργοποίησης και η δημιουργία περιφερειακών υποδομών διαμεσολάβησης έχουν βελτιώσει τους όρους ανάπτυξης των περιφερειών.

Η διαδικασία στρατηγικής αξιολόγησης επιβεβαιώνει πλήρως την αρχή της εταιρικής σχέσης και υπογραμμίζει τις περιφερειακές στρατηγικές εξελίξεις από την οπτική γωνία διαφόρων χρηματοδοτικών ταμείων.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

Αυστρία – www.oerok.gv.at

Το πρόγραμμα Profactor κατέδειξε τα οφέλη των ευρωπαϊκών κονδυλίων

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΟ ΗΑΗΝ, ΝΕΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟ ΤΗΣ ΕΕ, ΑΡΜΟΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ποιες θεωρείτε ως τις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε ως νέος αρμόδιος Επίτροπος της ΕΕ για την Περιφερειακή Πολιτική;

Καταρχάς, επιτρέψτε μου να πω ότι θεωρώ τιμή μου το διορισμό μου σε αυτή θέση. Η καθοδήγηση της Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ, μιας από τις πιο επιτυχημένες πτυχές της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αποτελεί καθεαυτή πελώρια πρόκληση, και ανυπομονώ να συνεχίσω το θετικό έργο των προκατόχων μου.

Άποψή μου είναι ότι χρειάζεται να αναπτύξουμε περιφερειακές οικονομίες περισσότερο βασισμένες στη γνώση, καινοτόμες και βιώσιμες. Η χρηματοοικονομική κρίση και η συνακόλουθη οικονομική επιβράδυνση έχει πλήξει όλες τις περιφέρειες της Ένωσης. Εξακολουθεί να έχει τεράστιο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση. Επενδύοντας ακόμη περισσότερα περιφερειακά κονδύλια στην έρευνα, την καινοτομία και την εκπαίδευση, μπορούμε να ενισχύσουμε την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία στις περιφέρειές μας, κάτι που με τη σειρά του θα μας βοηθήσει να αναδυθούμε ισχυρότεροι από την οικονομική κρίση.

Είναι επίσης αναγκαίο να διασφαλίσουμε ότι η πολιτική μας θα είναι πιο εστιασμένη από ποτέ στην παραγωγή απτών αποτελεσμάτων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Στον στενά αλληλοσυνδεδεμένο κόσμο μας, η επίτευξη ανάπτυξης σε μια περιφέρεια θα οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης σε άλλη. Τελικά, οι περιφερειακές επενδύσεις συνεπάγονται ευρωπαϊκή πρόοδο.

Έχετε δεσμευθεί να τοποθετήσετε τους στόχους της Περιφερειακής Πολιτικής στο επίκεντρο της Στρατηγικής της ΕΕ για το 2020. Πρόκειται για ρεαλιστικό στόχο;

Μεταξύ των κύριων στόχων μου είναι η διασφάλιση ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι σωστά ευθυγραμμισμένη με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για το 2020. Πρόκειται για κορυφαία προτεραιότητα. Η στρατηγική αυτή θα διαμορφώσει το πλαίσιο για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της ΕΕ για την επόμενη δεκαετία. Δεδομένου του τρέχοντος οικονομικού κλίματος, η επίτευξη των στόχων της δεν θα είναι εύκολη. Εντούτοις, με το ολοκληρωμένο της πλαίσιο για επενδύσεις, το δοκιμασμένο μηχανισμό εφαρμογής και την υψηλή αποδοχή και αφομοίωσή της, η πολιτική συνοχής μπορεί να αποτελέσει – και θα αποτελέσει – έναν από τους βασικούς πυλώνες για την εφαρμογή της Στρατηγικής για το 2020.

Είστε πλέον υπεύθυνος για έναν από τους μεγαλύτερους προϋπολογισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς θα διασφαλίσετε την ακριβοδίκαιη αξιολόγηση του αντικτύπου της πολιτικής αυτής;

Μια πολιτική αξίας €50 δισ. ετησίως ασφαλώς αντιστοιχεί σε πολλά χρήματα! Η αξιολόγηση του αντικτύπου της επένδυσης, η γνώση για το τι λειτουργεί σωστά και γιατί, είναι βεβαίως κεφαλαίωδους

σημασίας για την επιτυχία της. Πιστεύω ακράδαντα ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο στα αποτελέσματα, με κριτήρια απόδοσης που αντανακλούν τη φύση των παρεμβάσεων και των αντικειμενικών στόχων.

Εκατομμύρια έργα έχουν υποστηριχθεί από την πολιτική αυτή. Τα έργα αυτά αποτελούν μάρτυρες για το πώς η συνεπής επένδυση στις υποδομές, τις περιβαλλοντικές βελτιώσεις, την καινοτομία και την επιχειρηματική ανάπτυξη, και τις ανθρωπίνες δεξιότητες έχει παραγάγει αισθητά οφέλη για τους πολίτες σε ολόκληρη την ΕΕ. Η πληροφόρηση του κοινού για όσα έχουν επιτευχθεί χάρη στα χρήματα των φορολογουμένων δεν είναι απλώς ζωτικής σημασίας, αλλά και ακρογωνιαίος λίθος δημοκρατικής υπευθυνότητας. Οφείλουμε συνεπώς να είμαστε απολύτως βέβαιοι ότι διαθέτουμε τα καλύτερα δυνατά συστήματα ελέγχου, έτσι ώστε ο φορολογούμενος να γνωρίζει ότι τα χρήματά του δαπανώνται σωστά.

Αυτό απαιτεί μια ακόμη πιο ισχυρή κουλτούρα παρακολούθησης και αξιολόγησης, και την προσήλωση στην εκμάθηση μέσα από τις εταιρικές σχέσεις. Μια αυξημένη έμφαση στην απόδοση, τους στόχους και τα αποτελέσματα ενδέχεται επίσης να χρειαστεί να συνδεθεί με κίνητρα και προϋποθέσεις, ώστε να προαχθεί η ποιότητα.

Διεξάγεται ένας μακρύς διάλογος πάνω στη μελλοντική πολιτική συνοχής. Ποιες είναι οι προσωπικές σας απόψεις για μερικά από τα κεντρικά ζητήματα της διαβούλευσης;

Στο πλαίσιο τόσο της Στρατηγικής της ΕΕ για το 2020 όσο και της αναθεώρησης του προϋπολογισμού, το 2010 συνιστά από πολλές απόψεις κομβικό έτος για τη θεμελίωση της μελλοντικής πολιτικής συνοχής. Η διαμόρφωση της πολιτικής για την περίοδο μετά το 2013, έτσι ώστε να μπορεί να παράσχει στις ευρωπαϊκές περιφέρειες συνδρομή στην αντιμετώπιση νέων προκλήσεων και την είσοδο στην οικονομία του αύριο, θα είναι από τα πιο κρίσιμα καθήκοντά μου.

Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικής ενοποίησης αφορά τους πάντες, επομένως η πολιτική συνοχής θα πρέπει να απευθύνεται σε όλες τις περιφέρειες. Εντούτοις, προκειμένου να αυξήσουμε την αποτελεσματικότητά της, πρέπει να εστιάσουμε τις μελλοντικές ενισχύσεις σε έναν περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων, εναρμονισμένων με τη Στρατηγική για το 2020, και να αποφύγουμε περαιτέρω κατακερματισμό των κοινοτικών κονδυλίων σε υπερβολικό αριθμό έργων. Για να το επιτύχουμε, πρέπει να απλοποιήσουμε το κανονιστικό πλαίσιο της πολιτικής και να εστιάσουμε περισσότερο στα αποτελέσματα, αλλά και να συνεργαστούμε σε όλα τα επίπεδα, για να συνδυάσουμε τα ευρωπαϊκά κονδύλια με τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή ιδιωτικές χρηματοδοτικές πηγές, με σκοπό τη μέγιστη δυνατή μόχλευση επενδύσεων.

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής υποστηρίζει την ανάπτυξη της ικανότητας αξιολόγησης των κρατών μελών και των περιφερειών, μέσω της προσφοράς συμβουλών και καθοδήγησης πάνω στις μεθόδους αξιολόγησης και τις καλές πρακτικές. Σκοπός είναι η παροχή συνδρομής στις εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις, ώστε να βελτιώσουν την ακρίβεια και ποιότητα των αξιολογήσεών τους. Αυτό το πράττουμε μέσω διαφόρων εγγράφων εργασίας και κατευθυντήριων γραμμών, εκδηλώσεων αφιερωμένων σε θέματα αξιολόγησης και δύο δικτύων αξιολόγησης.

Δίκτυο των κρατών μελών για την Αξιολόγηση:

Το Δίκτυο των κρατών μελών για την Αξιολόγηση είναι ένα φόρουμ διαλόγου ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής) και τα κράτη μέλη, πάνω σε ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση της πολιτικής συνοχής. Το δίκτυο, όπου προεδρεύει η Υπηρεσία Αξιολόγησης της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής, συνέρχεται δύο ή τρεις φορές το χρόνο για να συζητηθεί μεθόδους αξιολόγησης, καλές πρακτικές, αποτελέσματα αξιολόγησης και τη χρήση αυτών.

Από την ημερήσια διάταξη για τη συνάντηση της 25-26 Φεβρουαρίου 2010:

- Εθνικές Στρατηγικές Εκθέσεις: επισκόπηση των βασικών δεικτών και αποτελεσμάτων αξιολόγησης
- Βασικοί δείκτες: Οργάνωση της Πολιτικής Άσκησης και Πληροφόρηση για τις Ετήσιες Εκθέσεις 2010
- Ενημέρωση και παρουσιάσεις από τη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής των τελικών αποτελεσμάτων των εκ των υστέρων αξιολογήσεων για τους Στόχους 1 και 2 για το 2000-06.
 - Διαρθρωτική Αλλαγή και Παγκοσμιοποίηση
 - Μεταφορές
 - Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή
- Ενημέρωση για την εκ των υστέρων αξιολόγηση του Ταμείου Συνοχής και του ΜΠΔΠ
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης από την Πολωνία (σχετικά με ενίσχυση επιχειρήσεων & ομάδες ελέγχου)
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης από τη Σουηδία και μιας πρόσφατης έκδοσης πάνω στις αξιολογήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη

Έργο της είναι η διευκόλυνση των ανταλλαγών εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ κρατών μελών, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα αξιολόγησης στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δίκτυο αξιολόγησης συγκροτείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών υπεύθυνους για την αξιολόγηση της πολιτικής συνοχής, ιδίως του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης και του ταμείου συνοχής.

Δίκτυο εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση

Αντικειμενικός στόχος αυτής της νέας πρωτοβουλίας είναι η συλλογή όλων των διαθέσιμων στοιχείων για την απόδοση της πολιτικής συνοχής κάθε έτους και η εκπόνηση μιας ετήσιας έκθεσης για κάθε κράτος μέλος. Οι πρώτες εκθέσεις θα δημοσιευτούν στο τέλος του 2010.

Ξεκινώντας τη λειτουργία του στις αρχές του 2010, αυτό το δίκτυο εμπειρογνομόνων θα συνθέτει στοιχεία σχετικά με την απόδοση της πολιτικής την περίοδο 2007-13, εξετάζοντας την υλική και οικονομική απόδοση των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Θα αναλύει στοιχεία που προέρχονται από τις αξιολογήσεις που διενεργούνται από τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη διενέργεια αξιολογήσεων κατά την περίοδο προγραμματισμού, σύμφωνα με τις ανάγκες και προτεραιότητές τους. Κατά την τελευταία διετία, τα κράτη μέλη έχουν διαμορφώσει σχέδια αξιολόγησης και πολλά έχουν αρχίσει την διεξαγωγή αξιολογήσεων, που προσφέρουν νέα πορίσματα πάνω στις επιδόσεις των προγραμμάτων. Το δίκτυο εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση θα αναλύσει τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών για κάθε κράτος μέλος.

Άλλος στόχος του δικτύου είναι ο εντοπισμός παραδειγμάτων καλών πρακτικών αξιολόγησης (ενδιαφέρουσες μέθοδοι, ποιοτικά δεδομένα κ.ο.κ.). Οι μελέτες που θα κρίνονται δυνητικά χρήσιμες και ενδιαφέρουσες για άλλα κράτη μέλη, θα αναρτώνται στην επιγραμματική βιβλιοθήκη του ιστοτόπου Inforegio, όπου οι χρήστες θα έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν έρευνες αξιολόγησης με διαφορετικά κριτήρια αναζήτησης.

Επικέντρωση στην καινοτομία το 2010

Ευθυγραμμισμένη με την αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισαβώνας, η πολιτική συνοχής τονίζει την ανάγκη επένδυσης στην καινοτομία για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας, ανάπτυξης και απασχόλησης στην Ευρώπη. Ένα τέταρτο του ΕΤΠΑ 2007-2013 (€85 δισ.) είναι στοχευμένο σε δραστηριότητες που προάγουν την καινοτομία. Το έργο του δικτύου εμπειρογνομόνων θα συνεισφέρει στοιχεία πάνω στο είδος των ενεργειών που ενισχύονται από το ΕΤΠΑ και τη σχετική έμφαση που αποδίδεται στη διάσταση της καινοτομίας από κάθε κράτος μέλος.

Υπάρχει περιφερειακή διάσταση στις εθνικές πολιτικές για την καινοτομία; Πώς συμβάλλουν τα προγράμματα του ΕΤΠΑ στις περιφερειακές και εθνικές πολιτικές για την καινοτομία; Αυτά τα ερωτήματα συγκαταλέγονται στα ζητήματα που θα διερευνηθούν οι εμπειρογνώμονες σε κάθε κράτος μέλος, με σκοπό τη συναγωγή συμπερασμάτων για τους τρόπους, με τους οποίους τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής μπορούν να εισφέρουν στη βελτίωση του ευρωπαϊκού δυναμικού καινοτομίας.

Evalsed

Το Evalsed είναι ένας επιγραμματικός πόρος που παρέχει καθοδήγηση για το σχεδιασμό και τη διενέργεια αξιολογήσεων, και τη διασφάλιση της ποιότητάς τους. Απευθυνόμενο κυρίως σε υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, ειδικά εκείνους που σχεδιάζουν και διαχειρίζονται αξιολογήσεις, το Evalsed αποτελεί ένα πρακτικό εργαλείο, το οποίο στοχεύει στη διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων όσον αφορά τις πολιτικές κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης.

ΤΟ EVALSED ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

Οδηγός: απευθύνεται σε κοινούς χρήστες και αναγνώστες
2 Συλλογές επιλεγμένων κειμένων: ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους επαγγελματίες του χώρου και όσους επιθυμούν να διδάξουν ή αποκτήσουν δεξιότητες αξιολόγησης

- Μέθοδοι & τεχνικές
- Αναβάθμιση ικανοτήτων

Ορίζει το ρόλο της αξιολόγησης στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, πραγματεύεται διάφορους τρόπους αναβάθμισης της ικανότητας αξιολόγησης και επεξηγεί μεθόδους αξιολόγησης. Το Evalsed παραδοσιακά εστιάζει σε αξιολογήσεις προγραμμάτων. Η εμπειρία της τρέχουσας αξιολόγησης για το 2007-13 και της θεματικής, εκ των υστέρων αξιολόγησης της περιόδου 2000-06 επίσης καταδεικνύει την υπεροχή των αξιολογήσεων θεματικών αξόνων ή παρεμβάσεων, όσον αφορά τη συναγωγή αξιόπιστων αποτελεσμάτων. Έπειτα από αυτά τα πρόσφατα διδάγματα, η έντονη οδηγία του Evalsed ενημερώθηκε και παρέχεται σε έντυπη μορφή, με στόχο την προώθηση και βελτίωση των πρακτικών αξιολόγησης στην ΕΕ.

Η συνολική δομή της συλλογής πάνω σε μεθόδους και τεχνικές αξιολόγησης ενημερώθηκε πρόσφατα, και έχουν περιληφθεί νέα μέρη σχετικά με τα μακροοικονομικά πρότυπα και την αξιολόγηση αντικτύπου μέσω ανάλυσης αντιπαραδειγμάτων. Το 2010 αναμένεται μια περισσότερο διεξοδική εξέταση του οδηγού και των συλλογών, για την περαιτέρω βελτίωση και ενημέρωση του περιεχομένου τους.

Συνέδριο για την Αξιολόγηση

Μείζον διεθνές συνέδριο με τίτλο 'Νέες Μέθοδοι για την Αξιολόγηση της Πολιτικής Συνοχής: Προώθηση Λογοδοσίας και Εκμάθησης' πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο 2009 στη Βαρσοβία της Πολωνίας. Θέμα του συνεδρίου ήταν η χρήση μεθόδων αξιολόγησης που θα παρέχουν αξιόπιστα στοιχεία για την απόδοση της πολιτικής συνοχής. Στην εκδήλωση συμμετείχαν 500 συνέδριοι από όλα τα κράτη μέλη και όχι μόνο, μεταξύ των οποίων υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, υπεύθυνοι αξιολόγησης προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, αξιολογητές και εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ένα από τα κεντρικά συμπεράσματα ήταν ότι η αξιολόγηση χρειάζεται να συλλάβει τα αποτελέσματα της πολιτικής συνοχής, κάτι το οποίο συνιστά αμφίδρομη διαδικασία: η Επιτροπή δεν μπορεί από μόνη της να παρέχει στοιχεία για την απόδοση της πολιτικής, και τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να υποβάλλουν στοιχεία αξιολόγησης. Στιβαρές μέθοδοι αξιολόγησης θα πρέπει να επιστρεφτούν σε διαφορετικούς τομείς παρέμβασης.

Η ανάγκη πολιτικής διαβούλευσης για την απόδοση της πολιτικής αποτέλεσε σταθερό σημείο αναφοράς κατά το διήμερο των παρουσιάσεων, συζητήσεων και εργαστηρίων σχετικά με συγκεκριμένες μεθόδους αξιολόγησης. Το συνέδριο ήρθε στην κατάλληλη στιγμή για να δώσει σε μερικούς κορυφαίους Ευρωπαίους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και αξιολογητές την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις για τις αναγκαίες κινήσεις εκ μέρους της Επιτροπής, των κρατών μελών και των αξιολογητών, ώστε να διασφαλιστεί ότι η αξιολόγηση είναι επωφελής και συμβάλλει στον πολιτικό διάλογο. Αν επιθυμούμε μια αποδοτική πολιτική, κι αν θέλουμε να έχουμε τη δυνατότητα να το αποδεικνύουμε μέσω της αξιολόγησης, οφείλουμε επίσης να είμαστε διαυγείς όσον αφορά τους στόχους της πολιτικής αυτής, ώστε να μην την υπερφορτώνουμε με πολλαπλές στοχεύσεις.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/index_en.htm

Σε κάθε τεύχος, το Panorama αναλύει την υλοποίηση δύο έργων από την οπτική γωνία των υπεύθυνων για τη διαχείρισή τους. Εξετάζουμε τα δυνατά και αδύναμα σημεία της διαχείρισης έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ: τον προσδιορισμό των προβλημάτων και τον καταμερισμό των λύσεων.

ΕΡΓΟ
1

ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ: LONGLIFE

Στοιχεία και αριθμοί

Γύρω στα €2,3 εκατ. θα επενδυθούν στο πρόγραμμα Longlife από τον Ιανουάριο 2009 ως τον Ιανουάριο 2012.

Βιώσιμα κτήρια, ποιότητα ζωής

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες καθίστανται από τις βασικότερες παραμέτρους σχεδιασμού στα νεόδμητα κτήρια κατοικιών στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, εν μέρει χάρη στο πρόγραμμα Longlife. Πρακτικές, καινοτόμες τεχνολογίες, ενοποιημένες διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος για το σχεδιασμό και την ανοικοδόμηση ενός πρωτοτύπου για βιώσιμες, ενεργειακά αποδοτικές και με εξοικονόμηση πόρων κατοικίες.

Η τεχνολογία που θα αποκτηθεί κατά τη διαδικασία θα μεταφερθεί σε Δανία, Γερμανία, Λιθουανία, Πολωνία και Ρωσία. Αναμένεται ότι αυτή η από κοινού χρήση θα αμβλύνει τις διαφορές σε πρακτικές, τεχνολογίες, διαδικασίες και κανόνες, οδηγώντας με αυτό τον τρόπο σε πιο περιβαλλοντικά σωστές κατοικίες.

Στο παρασκήνιο – διευθύνοντας το έργο του ΕΤΠΑ

Γνωριμία με τον διαχειριστή του προγράμματος, Klaus Rückert

Ο Klaus Rückert είναι ο κύριος εταίρος του προγράμματος. Καθηγητής σχεδιασμού, δόμησης και κατασκευής στο Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής του Τεχνικού Πανεπιστημίου του Βερολίνου, ο Rückert θεώρησε ως ένα 'απλό βήμα' να επεκτείνει την έρευνά του από χώρες όπως το Μεξικό, η Κίνα, το Αφγανιστάν και το Ιράν στην Ευρώπη, και την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας. Επωμίστηκε το κρίσιμο έργο της αναζήτησης εταίρων και της σύνταξης μιας επιτυχημένης πρότασης έργου για το πρόγραμμα Interreg IV B.

Μια πρόσφατη αργία στη Λιθουανία έδωσε στη συντονίστρια του έργου, Maria Kiefel, την ευκαιρία να συγχαρεί τους εκεί εταίρους και ενώσεις που εμπλέκονται στο έργο: «Είναι πολύ σημαντικό για το έργο ότι οι άνθρωποι αισθάνονται σεβασμό και νιώθουν ενημερωμένοι», εξηγεί. Με εταίρους από διαφορετικές χώρες, ομάδες με διαφορετικά πεδία εξειδίκευσης και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δραστηριότητες στη Βαλτική ήδη στην τέταρτη έκδοση, η ανάγκη της πλήρους ενημέρωσης όλων είναι πιεστική.

Όταν λοιπόν, στο τελευταίο εργαστήριο του έργου, παρουσίασε μια έκθεση στην επιτροπή καθοδήγησης, όπου επίσης σκιαγράφησε τις κύριες ενέργειες για την επόμενη περίοδο αναφοράς, είχε την ικανοποίηση να δει όλες τις προτάσεις της να γίνονται αποδεκτές. Η ίδια η έκθεση και οι παρουσιάσεις τεκμηρίωσης της απεστάλησαν σε όλους τους εταίρους του έργου. «Δεν θέλουμε να νιώσει κανείς έξω από τις εξελίξεις», δηλώνει η Kiefel.

Σε περίπτωση που κάποιο χρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ έργο στην περιοχή της Βαλτικής καταστεί υπερβολικά περίπλοκο, η Kiefel έχει έναν ανεκτίμητο μηχανισμό στη διάθεσή της: την Κοινή Τεχνική Γραμματεία με έδρα το Ρόστοκ (Rostock). «Μπορούν να απαντήσουν σε οποιαδήποτε πιθανή ερώτηση. Πρόκειται για μια πολύτιμη υπηρεσία», προσθέτει.

Ως το πρώτο έργο που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ κατά την πρώτη πρόσκληση του τελευταίου προγράμματος, οι διαχειριστές του έργου έχουν λόγους να νιώθουν περήφανοι για τα επιτεύγματά τους. Ποιο είναι λοιπόν κατά την Kiefel το κλειδί για ένα επιτυχημένο έργο στην περιοχή της Βαλτικής; «Η εμπιστοσύνη ανάμεσα στον κύριο εταίρο και την κοινή τεχνική γραμματεία», απαντά.

Επιτυχή αποτελέσματα

Με το έργο να εξελίσσεται ομαλά, το βάρος πέφτει στα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Κεντρικός στόχος είναι η δημιουργία ενός νέου κτηρίου, σχεδιασμένου από την αρχή και πιστοποιημένου ως βιώσιμου, για χρήση από περιφερειακούς, εθνικούς και κοινοτικούς φορείς, στεγαστικούς οργανισμούς, κατασκευαστές, εταιρείες και μικρές επιχειρήσεις. Και όταν ένα τέτοιο ολοκληρωθεί και λειτουργεί, υπάρχει η ελπίδα ότι θα ακολουθήσουν πολλά περισσότερα.

Όταν ρωτήθηκε για τυχόν σοβαρά εμπόδια που συνάντησε στην εκτέλεση του έργου, ο Rückert απάντησε: «Ασφαλώς απαιτείται κάποιος κόπος για να συντονίσεις 14 εταίρους από 5 χώρες σε ένα τόσο δύσκολο έργο!» Σπεύδει όμως να υπογραμμίσει ότι ο υψηλός δείκτης προσηλωσης όλων των εταίρων στο έργο διευκόλυνε την ομαλή ροή των πραγμάτων.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

<http://www.longlife-world.eu>

Ενώ στο επόμενο τεύχος θα επανέλθουμε στο Musikpark και το Κέντρο Νανοτεχνολογίας, σε αυτό θα ασχοληθούμε με τις εξελίξεις σε δύο νέα έργα – τις Ανταγωνιστικές Υπηρεσίες Υγείας και το Longlife. Και στα δύο εμπλέκονται εταίροι από διαφορετικά κράτη μέλη.

ΕΡΓΟ

2

ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ: ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Στοιχεία και αριθμοί

Μόλις κάτω από €1 εκατ. επενδύθηκε στο πρόγραμμα Ανταγωνιστικές Υπηρεσίες Υγείας από τον Ιανουάριο του 2008 ως το τέλος του 2010.

Μια σύγχρονη προσέγγιση στην υγειονομική περίθαλψη

Φινλανδία, Ιρλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Σκωτία περιλαμβάνουν μερικές από τις πιο αραιοκατοικημένες περιφέρειες της Ευρώπης, όπου η πυκνότητα του πληθυσμού κυμαίνεται κατά μέσο όρο στους 3,5 κατοίκους ανά km². Η παροχή υγειονομικής περίθαλψης στις περιοχές αυτές, με το γερασμένο πληθυσμό και το κρύο κλίμα, αποτελεί πρόκληση γνωστή εδώ και πολύ καιρό. Εντούτοις, μόνο πρόσφατα βρέθηκαν λύσεις.

Από το γραφείο του στις Βρυξέλλες, ο Sampo Heikkilä, τότε διευθυντής του Γραφείου της ΕΕ στη Βόρεια Φινλανδία, συνέλαβε μαζί με τον Pasi Parkkila, του περιφερειακού νοσοκομείου της Βόρειας Οστροβοθνίας, ένα σχέδιο για να φέρουν υπηρεσίες τηλεϊατρικής και ηλ-Υγείας σε απομακρυσμένες περιοχές. Χάρη στις διασυνδέσεις και τις γνώσεις που πάνω στις χρηματοδοτήσεις, γεννήθηκε το πρόγραμμα Ανταγωνιστικές Υπηρεσίες Υγείας.

Γνωριμία με τη Minna Mäkinieni – συντονίστρια του προγράμματος

Η Mäkinieni προσεγγίστηκε, για να θέσει σε εφαρμογή τις εξειδικευμένες γνώσεις της από τη θέση της συντονίστριας του προγράμματος. Το επιστημονικό της υπόβαθρο – έρευνα πάνω στην αντιγραφή και επιδιόρθωση DNA στο πανεπιστήμιο του Οουλου (Oulu) και αργότερα πάνω στην ανάπτυξη προτύπων καρκινογένεσης στο Ηνωμένο Βασίλειο – και οι γνώσεις της πάνω στην επεξεργασία της πληροφορίας και τη δημόσια διοίκηση την καθιστούσαν ιδανική υποψήφια επικεφαλής αυτού του φιλόδοξου διασυνοριακού προγράμματος. Δύο χρόνια από την έναρξή του, η ίδια περιγράφει το έργο της ως «γεμάτο ενδιαφέρον και ερεθίσματα», παρά την ανάγκη τήρησης πολλών προθεσμιών.

Τι θα συμβούλευε η Mäkinieni όσους ζητούν τη στήριξη του ΕΤΠΑ; «Η διαχείριση ενός κοινοτικού προγράμματος, με την κατάρτιση των χρονοδιαγραμμάτων και τη λεπτομερή τεκμηρίωση, απαιτεί πολύ χρόνο. Η προσοχή στη λεπτομέρεια πάντως ανταμείβει, αφού διευκολύνεται η σύνταξη των εκθέσεων και η προετοιμασία για τους οικονομικούς ελέγχους.»

Λειτουργία του προγράμματος – τι απαιτείται;

Η οικονομική επιβράδυνση έχει ως συνέπεια ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης να παρουσιάζει προβλήματα και να χρειάζεται να προβεί σε περικοπές δαπανών. Σε συνδυασμό με την πρόσφατη επιδημία της γρίπης των χοίρων, καθίσταται σαφές ότι τα απρόβλεπτα αυτά

εμπόδια έχουν περιορίσει το διαθέσιμο χρόνο και χρήματα για επένδυση στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, η κοινοπραξία του προγράμματος έχει προσπαθήσει να διασφαλίσει την πληρωμή όλων των εμπλεκόμενων για το χρόνο που έχουν διαθέσει, μια κίνηση που δείχνει να αποζημιώνει.

Η Mäkinieni είναι κατηγορηματική ότι η επικοινωνία αποτελεί το κλειδί για την υπέρβαση των περισσότερων εμποδίων που ανακύπτουν: «Η επικοινωνία μέσω e-mail είναι βολική, αλλά όχι και το καλύτερο εργαλείο διοίκησης. Πραγματοποιούμε πρόσθετες τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και τηλεδιασκέψεις, για να συμπληρώσουμε τις διετείς συναντήσεις μας». Κρίσιμη για την πρόοδο του προγράμματος, έχει επίσης αποδειχθεί η πρόσληψη ποιοτικού διοικητικού προσωπικού και η αφοσίωση που αυτό επέδειξε.

‘Πολύ μακριά’ δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο

Μετά από πολλές συσκέψεις αναζήτησης ιδεών και προπαρασκευής, επιλέχθηκαν οι πιο πολλά υποσχόμενες υπηρεσίες σε Φινλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Σκωτία. Συναντήσεις ‘γνωριμίας’ διοργανώθηκαν κατόπιν στο Ινβερνές (Inverness) της Σκωτίας, ανάμεσα σε παρόχους υπηρεσιών και εκπροσώπους πιλοτικών κοινοτήτων.

Στη Φινλανδία

Δοκιμάστηκε μια σουηδική καινοτομία για την παρακολούθηση φυσιολογικών δεδομένων από απόσταση. Γνωστή ως Remote Check-Up Bag, επιτρέπει στους ασθενείς να ελέγχουν την αρτηριακή τους πίεση μαζί με τα επίπεδα σακχάρου αίματος, το βάρος και τα ποσοστά σωματικού λίπους. Θα μπορεί επίσης να προσφέρει ηλεκτροκαρδιογραφικές ενδείξεις στους καρδιοπαθείς. Όλα αυτά τα δεδομένα θα είναι κατόπιν προσβάσιμα μέσω διαδικτυακού φυλλομετρητή.

Στη Νορβηγία

Οι μικρές κοινότητες στο νησί Σένγια (Senja) αντιμετώπιζαν μεγάλες δυσχέρειες στην πλήρωση των θέσεων γενικού παθολόγου. Χάρη στο Remote Check-Up Bag, οι νησιώτες του Σένγια θα απολαμβάνουν τις υπηρεσίες γιατρών που θα βρίσκονται όλοι στο ίδιο ιατρικό κέντρο.

Στη Σουηδία

Μια κινητή μονάδα οφθαλμολογικής εξέτασης θα παρέχει τις υπηρεσίες της μέχρι και στο ίδιο το κατώφλι των ασθενών με διαβήτη και γλαύκωμα. Η συσκευή μεταφέρεται εύκολα πάνω σε καρότσι.

Στη Σκωτία

Το Teledialysis (μια νορβηγική ευρεσιτεχνία) συνδέει με εικόνα μονάδες αιμοδιάλυσης στο κύριο νοσοκομείο του Ινβερνές και ένα αγροτικό ιατρείο στο Γουίκ (Wick). Αυτό θα υποστηρίξει το έργο του προσωπικού νοσηλείας εξ αποστάσεως και θα επιτρέψει την επικοινωνία μεταξύ νεφροπαθών, νεφρολόγων και άλλων ειδικών που θα εδρεύουν ως επί το πλείστον στο κύριο νοσοκομείο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

www.ehealthservices.eu

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ 2010	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΤΟΠΟΣ
19 Απριλίου	Πολιτική Συνοχής 2000-06: τι έχουμε επιτύχει;	Βρυξέλλες (BE)
19-21 Απριλίου	Διάσκεψη της Βιέννης/Μπρατισλάβας για τη Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή του Δούναβη	Βιέννη (AT) και Μπρατισλάβα (SK)
10-11 Μαΐου	Διάσκεψη της Ρους για τη Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή του Δούναβη	Ρους (BG)
20-21 Μαΐου	Διάσκεψη 'Περιφέρειες για την Οικονομική Αλλαγή' 'Οικοδόμηση Βιώσιμης Ανάπτυξης' και Τελετή Απονομής Βραβείων RegioStars 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm?nmenu=1	Βρυξέλλες (BE)
24-26 Μαΐου	Συνέδριο 'Περιφερειακές Απαντήσεις σε Παγκόσμιες Μεταβολές: Φορείς, Θεσμοί και Οργανισμοί' http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/	Πετς (HU)
27-28 Μαΐου	Φόρουμ για τις Ιδιαίτερα Απομακρυσμένες Περιοχές	Βρυξέλλες (BE)
10-11 Ιουνίου	Διάσκεψη της Κονσταντζα για τη Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή του Δούναβη	Κονσταντζα (RO)
21-22 Ιουνίου	Άτυπη υπουργική συνάντηση για τη Στεγαστική και Αστική Ανάπτυξη http://www.eu2010.es/	Τολέδο (ES)
4-7 Οκτωβρίου	Ημέρες Ελεύθερης Προσέλευσης – 8η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Περιφερειών και Πόλεων – 'Στόχος 2020: Ανταγωνιστικότητα, συνεργασία και συνοχή για όλες τις περιφέρειες' http://www.opendays.europa.eu/	Βρυξέλλες (BE)

Πρόσθετες πληροφορίες για τις εκδηλώσεις αυτές μπορείτε να βρείτε στο τμήμα Agenda στον ιστότοπό μας Info regio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

Τα επόμενα τεύχη του Panorama:

Το **Panorama 34** (Καλοκαίρι 2010) θα είναι αφιερωμένο στο θέμα της 'Ολοκληρωμένης Προσέγγισης'.

Το **Panorama 35** (Φθινόπωρο 2010) 'Καταπολεμώντας τη Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό' θα εξετάσει το Ευρωπαϊκό Έτος με το ομώνυμο θέμα, υπό το πρίσμα της πολιτικής συνοχής. Θα διερευνηθούν οι προκλήσεις του κοινωνικού αποκλεισμού, της αστικής φτώχειας και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά.

Θα θέλαμε να ακούσουμε τις απόψεις και τις ιδέες σας, αν έχετε λοιπόν κάτι να πείτε, επικοινωνήστε με το:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-033-EL-C

ISSN 1725-8138

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2010
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής

■ Υπηρεσία Εκδόσεων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής
Μονάδα Β.1 – Επικοινωνία, Πληροφόρηση και Επικοινωνία με Τρίτες Χώρες
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
B-1040 Brussels
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm